

Dialogus ppiani contra sacra
mentū Dionysij Carthaginiensis a syhel

Cristianus *Johanne 3*

Sic deus dilexit
mūdū vt filiū su
ū vniuersū darz
vt oīs q̄ credit
i eū non pereat
sed habeat vitā
eternā. Non enī misit deus filiū
suū i mūdū vt iudicet mūdū sed
vt saluet mūdus per ipsū. Qui
credit i eū nō iudicatur. Qui autē
non credit iam iudicatus est. q̄a
non credit in noīe vniuersi filij
dei. **Bartholomaeus** Quid sibi vult
iste exordij? quid praedicit quo
tendit thema istud sacrilegū in q̄
deus filiū p̄mo et vniuersi filij
habere insinuat. **Cuius** contractū
in libro legis nostrae desuper misso
totiens affirmat. **Videtur** michi
esse de numero participatorū. qui
deitate sūmi dei a quo nescio eius
filio assensu participari. cū deitas
veta nequaquā multiplicari. parti
cipari aut cōitari pluribus possit.
Cristianus A domino nostro
ihū xp̄o ppianus vocatū sū. quo no
mine vtiā dignus sum et parti
cipator. ac participes esse desidero
oīm timentū deū et custodientū
mādata eius. Non autē sū partici
pator eo modo q̄ putas et michi
improperas. Non enī verā deitatem
multiplicabilem participabilem seu

substantiahter diuersis cōicabiliem
affero. nec duos aut plures credo
aut ponere deos. sed vnū dū
taxat vrū oipotētem adorandūq;
Porro in libro legis tue vide licet
alchorano negari scio q̄ de filij
habeat. sed q̄ assensu libri illū de
sup missum quē constat inspirate
dyabolo a pfidissis ipissimisq; ho
mibus esse confictū. nullū credat
fidelij. **Bartholomaeus** Legislato
rē nēm prophetā ac nūtū dei macho
metū affirmas a dyabolo ispiratū
et pfidū p̄mo pfidissimūq; fuisse.
Cristianus Machoētū et magi
strū ei⁹ sergiū hētū. nestorianū
falsissimū monachū pfidissios sce
leatissimosq; fuisse et etnā atz
intolerabilissimē esse dāpnatos
non ambigo. et absit vt prodigi
osissimus ille innumerabiliū sig
nifer falsitātū machoēt creda⁹ fuis
se dei prophetā aut nūtū ei⁹ cū i toto
alchorano suo sit extreme strari⁹
q̄ plurimis noui ac veteris testa
mēti scriptis p̄mo sibi ipi passim
atq; multociens contractū iueniē.
Bartholomaeus Ut video vehemēt
distamus et discrepam⁹ ab inuicē
et quis ego in libro legis vestre i
euāgelio multa contineū erronea
sentia non tamē ob hoc legislatorē
vestrū xp̄m maie filij dāpno re p
bo aut blasphemō. Sed tu irrefre
nata audacia frōstratatoq; libera
ita vituperas et cōdēpnas. quē pene
media aut tertia pars mundi in

tanto ha'et honore. qui et totis
viribus ydolatriam extirpauit. atq;
ad vni⁹ veri dei cultu homines co
uocauit Xpian⁹ Quauis iam
magna sit secta Sarracenoꝝ non
du tamē tā copiose diffusa est per
orbem terrarū sicut diu multisq; a
nis olim fuit plebs xpiana quo
heu heu exigētib; suis sceleribus
multis et magnis a machometo
dei flagello et satellitib; ei⁹ ac po
steris grauit est oppiessa vastata
et minorata Et qd̄ ego de macho
meto affirmo et iudico vniuersitas
pp̄li asserit xpiani. sic et olim tpe
veteris testamenti filij isrl̄ legē ve
rā a vero deo sortiti p̄pter imanis
sima scelera sua ab affinis philis
teis et calbeis ac alijs incredul̄ gē
tib; crudelissime multo diēs vasta
bātur Itaq; nō irrefrenata auda
cia frontositate et libera s; zelo fide
i scē veritatis amore mētis constā
de machometo tuo sic loquor et se
tio Sarracē⁹ Et tū tibi sic
disphcet legisse nē. aut eū itantū
abhorres cū ipse de xp̄o legisset
v̄o frequenter tā reuerēt loq̄e et
quēadmodū alchoranū suū testat̄
sibi dimitus datū ac missū sic euā
gelii cōtestat̄ xp̄o marie filio mis
sum a deo. Cristian⁹ Discere
p̄tā inter xpianos et Sarracenos
magna est v̄hemētē et sicut p̄
cipēs n̄ri ac v̄stri cum exercitib;
suis contra seiuicē prehātur armis
et gladijs. sic ego et tu disputati

onis huius cōflctū assūpsim⁹ q̄ti
n⁹ veritas innotescat et falsitas de
prehēdatur Et ergo fructuosus sit
labor hui⁹ cōflct⁹. p̄cedendū est
ordinate et per articulos nostra di
stinguamus motua patienter q̄z
atq; beniuole audiam⁹ nos mutu
o Sarracē⁹ Plane sic pla
cet et nunc in primis exponē cur
tam extreme et maxime legillato
rem nostrum detestaris ac asper
naris

Articulus primus

Cur castam machometum a
deo reprohent dampnent et de
testentur

Cristianus

Cnosce o Sarracene q̄
ab exordio quo glorio
si apostoli exorū sunt
euangelicam legem ac
fidem publice predicare. ecclesia
casti id est plebs castiana fide.
spe. et caritate conuicta plurimos
habuit hostes et impugnatores a
cerrimos. puta iudeos. incredulos
reges. et tyrannos. gentiles. here
ticos quoq; atq; philosophos. et
tamen inter tot tamq; potentissi
mos persecutores et impugnato
res acerrimos qui et crudelissi
mas ac immanissimas mortes in
tulērunt xp̄ianis. fides xp̄i
sli tam gloriose mirabiliterq; pre
ualuit q̄ successius per totum
orbem terrarum fuit diffusa.

Porro inter hereticas prauitates
due fuerunt precipue. vna negatiu
super beatissimā trinitatē in deo.
Alia negatiuā veram deitatem in
xpō. fuerunt et alie hereses mul
te. Nam quidā diceb ant legem
moysi simul cū euāgelio xpī esse
seruandā. Alij affirmabāt circū
cisionē ad min⁹ vna cū euangeli
o opor. esse seruari. Rōnnulli dicere
presūperūt. qd quis xpīstus fu
it. verus ac veritas et missus a deo
lucis euāgelii tamē multa cōtinē
mendacia. nō qd xpīst⁹ docuerit
ea. sed quia a perfidis euāgelico
textū sint inserta. Aliqui demū
fingorūt corp⁹ et sanguinē salua
toris nostri nō contineri realiter
in sacramēto altaris. Quidā men
titi sunt oīa de necessitate fieri ac
venire. Cūq; perditissim⁹ mahon
omnes has multasq; alias hereti
cas renouauit falsitates in toto ā
parte. nōne iustissime despiciuntur
infinite. Sarracēn⁹ Merito di
ctum est. veritas patit odium. Et
enī quoniā nūti⁹ veritatis dñs fi
liozū adam. preclarissim⁹ macho
met⁹ errores et falsitates xpīano
rū redarguit et destruxit. idcirco
tam maxime displicet eis. Quis
etenī sane mentis non videat tri
nitatē personarū cū simplicitate di
uine essentie. cū indiuisibilis dei
tatis vnitatē. cū oīmoda ybēpti
tate stare nō posse. Et si ibi vera ē
trinitas personarū necessario ibi

ē realis distinctio totūq; aggregatū
nō est vnū nisi secundū intentionē
sicut et auicēna meus auroisq; p
barūt. Insupet eandē personā esse
deum ac hominē impossibile fore
fortissima argumēta demōstrant.
Et si fateris legem moysi diuinit⁹
datā. nōne perfecti⁹ est eam simpl
cū euāgelica legē tenei qd euāgel
cā dūtaxat. Ampli⁹ cū p̄tacti erro
res et alie multe irratioābiles ac
p̄s⁹ impossibiles asseritiōes i euāgeli
o cōtineā. nec tamē a xpō vero ac
summo dei p̄pheta ac nūtio sint p
lati. cōstat euangeliū esse inficia
tū atq; falsatū. Proterea corpus et
sanguinē xpī in sacramēto nō con
tinerit ratio sensus et experientia cō
tastā. Et hec nūc tam breuiter t̄tū
gil se reor sufficere quoniā infra fi
cā exegerit efficac⁹ ostendent. sed
dic vnde id habeas qd legifer nos
ter docuerit omnia ista inferiora de
necessitate accidere. Epian⁹
Ad vltimū istud tibi respōdeo. in
cronica sarracēnozū de mūdi crea
tiōe inter cetera continet Angelus
homini dū aīaz ei inspirat quatu
or necessaria ei uscibit videlicet qd victu
q̄ vite termino. q̄ sorte fructur.
et qd op⁹ bonū malū ve p̄petrabit.
Vnde licet inter dāpnādū quēpiā
et paradisi intercapedo solū cubita
lis ex operatiōis sue merito appare
at necessario ēdibit ad opera q̄ ab
angelo ei prescripta illū in ignem
detrudent. Sarracēn⁹ Rōne

et xpiani factur oia iuxta dine p
uidētie ordinē dispositionē atq; in
tuitū certissime ac necessāio perue
nire **Cristian?** Certitudinē di
uino puidētie ac libertatē arbitrij
mētis create et cōtīgētā rerū di
tin? simul stare nec xpuidētia dei
tollit ab hoīe libertatē aut sponta
neam voluntatē q̄ nobis in eē rō
scriptura et expiētia pandūt

Darracen? Multa et ardua ac
p̄hūda sunt in quib; discordam?
nec queūt oia vno ap̄hēdi discu
ti aut expediti articulo idcirco v
nūquodq; suo perstringam? capi
tulo **Cristian?** Dic expedit
si placet anq̄ descēdam? ad p̄tici
laria queq; in q̄bus discordia nos
tra versatur In p̄mis tibi in gene
rali mōstrabo legē machometi esse
sacrilegā ipiam et mēdosam et al
choranū implicare cōtradictionē in
multis ac sibi ipi esse cōtrariū

Darracen? Quod aio concep
sti effectu p̄posse prosequē me ū e
rit tuis obiectioib; respōdere finit
s tuū meis **Cristian?** Dic fiat

¶ **Articul? secundus**

¶ **Quod lex machometi sit sacri
lega iniusta ipia et mēdosa**

Xpianus

Captura dimittis reuelata
a summa et increata verita
te descēdes nil cōtinet falsi
Et si vna in ea falsitas inuenitur
tāq̄ veritas desup affirmata perit
totā ei? auctoritas cōtūdo ac puitas

nec poterit scripsit a tanoica nūcipai
Darracen? Si actor talis scrip
ture concedat in vno errasse moy
sequitur q̄ non habuerit certam
et infallibilem directionē a deo in
scribendo et instituyendo et q̄ nec to
tum a deo accepit qd affirmat
sicq; vacillat eius auctoritas

Xpistian? Si ergo rite pro
bauero falsū quid contineri in al
chorano patrib; illud nō esse desu
per reuelatum sed humana callidi
tate confictū atq; ispiētate dyabolo
esse collectū **Darracen?** Nil
minus. Nam et primo capitulo
alchorani legitur. Dic liber absq;
falsitatis vel erroris ancyu vridi
cus est **Xpianus** Undecimo
alchorani capitulo fertur. Iudei
blasphemiam marie et imoderatā
contumeliā inferunt seq; cristum
marie filiū dei nūcium p̄missio
perhibent Sed neq̄q̄ cum sed sui
similem suspendentes interfecerūt
deus v̄ro eum ad se transmigra
re fecit. Ahoq; affirmat capitulo
Iudei xp̄ristiaōs dire derident pu
tantes xp̄ristū ab illis occisū. In
hjs verbis mahon asserit cristū
non esse a iudeis occisum nec p̄ sa
lute humani generis crucifixū
Darracen? Fateor ita esse nec e
nī deuit innocentissimū atq; sanc
tissimū dei p̄phetam impijs tradi
ad occidēdū **Xpian?** Et q̄s fu
it ille similis xp̄risto quem locos
et vice xp̄risti interemerunt

Et enim quidam nostrorum inter vos
diu conuulsi reuulerunt nobis. quod
affirmetis Iesum Christum hora qua Iu-
dei cum capere nitentur ac estima-
bant posuisse figuram et similitudi-
nem sui in iudam proditore. sicque iude-
os cepisse et crucifixisse iudam illum.
Iesum uero conscendisse in celum. cui
uenerationi videtur alludere quod in al-
chorano narrat. Iudei Iesum illudem
estimantes ab ipso potius sunt illu-
si. **Daracen?** Ratione melius
sonat ut dicam proditorem illum
ab impijs crucifixum quod propheta scripsi-
mus. **Christianus** Melius hoc so-
naret ueriusque posset uideri si dice-
rem Christum pro propria culpa esse oc-
cisum. Aut si deus non permitteret ini-
stos et innocentes in seculo isto ab
impijs infestari ac trucidari. Sed
cum iuxta prophetarum oracula apol-
toolorumque dogmata occisus sit Christus
pro totius mundi salute. deus quoque
in uita hac permittat electos suos
ac sanctos ab iniquis multipliciter
tribulari grauius opprimi ac va-
rijs periculis occidi. **Asertio** illa quod Christus
a iudeis occisus non sit sed iudas
iniquus proterus stultissimus est et
mendosus. atque scripturis noui ac
ueteris testamenti. quas et mahon-
tius fatetur diuinitus reuelatas eui-
denter intolerabiliterque contraia
Daracen? Multa hic diuina que
non dum probasti et restat ut eadem pro-
bes. **Christianus** Ratione mahon-
tius frequenter et in pluribus locis

fatetur docet et asserit quod deus subli-
mis et benedictus misit moysi testam-
tum et scripturam ueteris testamenti ac le-
gis moysayce. dauidi autem psalterium.
Iesum uero matris filio euangelium.
sibi autem utpote machometo alchora-
num. quem admodum ergo fatetur in al-
chorano falsi nihil contineri sic cogere
ris prestari in scripturis ueteris te-
stamenti et in psalterio ac euangelio
nihil falsitatis esse admittitur. Cum
ergo quatuor sancti euangeliste in euange-
lij passionem Christi diffuse describitque
describat. qua fronte et colore. qua
amictia. Christus esse passum machometus tu-
torum falsitatis magister negat. presump-
sit perferre et Christi passionem copiose
dicere ueteris testamenti propheta pot-
tissime dauid. quos machon diuini-
tus fuisse inspiratos in alchorano
abbi quoque fatetur. **Repe** et hoc modo
alchorani capitulo loquitur hic liber
videlicet alchorani nec mendacium
aliquid nec aliquid prophetis preteri-
tis contrarium nunciat. **Daracenus**
Euangelium prout ex ore Christi
manauit atque ab eius apostolis ac eu-
gelistis descriptum est absque falsifica-
tis commixtione uerum esse fatemur.
sed a posteris eorum de inficiatum
est et falsificatum in multis. **Cris-
tianus** Hoc et sceleratissimum heresi
archa manicheorum diu ante macho-
metum ausus est fingere. et quia per
istam exquisitam confictam et falsam
responsionem nitimini multa argu-
menta euadere falsitatem huius responsi-

diligenter iam demonstrabo

Cristianus

Reprobatio hereticorum dicentium scripturam euangelij ac noui testamēti corruptā et falsificatā per quosdā posteros xpianos

Artianus tertius

Et hoc demonstram⁹ scripturā legis tue sibi ipsi sepi⁹ sine esse contrariā quia in alchorano euāgelium xpisti frequenter et excellenter tanq̄ nisi falsi in cludēs laudatur tamē eidē euāgelio in alchorano pene in singulis capitulis contradicit. Duodecimo quippe alchorani capitulo introducit deus omnipotens et etern⁹ loq̄ ad mahon xpō marie filio euāgelium commisit quod est lumen et confirmatio et castigamē ac recta via. Itemq; p̄mo eiusdē libri capitulo xpō marie filio diuin⁹ spūs auxiliū et testimoniū fuit. Sed et quinto alchorani capitulo recitat Angelus maiā alloquētes dixerūt Domina oībus viris ac mulierib⁹ splendidior mūdior atq; iocūdiore tibi ab vniūersitatis creatore mittitur sumi nūcij gaudiū cū verbo dei cui⁹ nomē est ihesus xpist⁹ qui est factus oīm in hoc futuroq; seculo sapiens vir optim⁹ Ipse de⁹ filiū tuū cū diuina virtute vniūctem e

doceret librū legiferum omnisq; magisterij periciā et testamētum ac euāgelium multa hīs cōsimilia testimonija exhibētur p̄pō ac fidei xpistiāe in alchorāo in quo nichilo⁹ innumerabilia cōtrariātia euāgelio asseruntur. **Darracenus**

Non est in hīs contradictio aliq̄ si bene intelligis. Nempe euāgelium prout a xpisto profudit ut traditū est imediate suis apostolis verum est pure. Sicq; a machometo laudatur et in nullo contradicitur ei sed quantum ad ea que a posteris ac perfidis xpianis adiecta sunt euāgelio et inserta ac mixta per que ut tetigi inficiatum est reprobatū a nostro legifero et illis contradicit erroribus.

Cristianus Nonne fateris euāgelistas euāgelicam hystoriam ac doctrinā hoc est documenta gestaq; xpisti veraciter descripsisse.

Darracenus Viciq; cum in alchorano dicat viri vestib⁹ albi induci dixerūt ad xpistū Nos in dei nomine te sequentes in deum credimus te teste. Dixeruntq; Creator nos huic libro videlicet euāgelio fidem adhibentes legatumq; tuum utpote xpistum imitantes ascribe fidelibus.

Cristianus Post xpisti decessum de terra apostoli per totum mundum profecti sunt et dispersi ad predicandū vniūq; euāgelium xpī p̄ principalia regna mūdi et p̄

...liberū legiferum
...magisterij periciā
...testamētum
...euāgelium
...multa hīs cōsimilia
...testimonija
...exhibētur
...p̄pō ac fidei
...xpistiāe
...in alchorāo
...in quo nichilo⁹
...innumerabilia
...cōtrariātia
...euāgelio
...asseruntur.
Darracenus
Non est in hīs
contradictio
aliq̄
si bene
intelligis.
Nempe
euāgelium
prout
a xpisto
profudit
ut
traditū
est
imediate
suis
apostolis
verum
est
pure.
Sicq;
a
macho
meto
laudatur
et
in
nullo
contra
dicitur
ei
sed
quantum
ad
ea
que
a
posteri
s ac
perfidi
s xpianis
ad
iecta
sunt
euāgelio
et
inserta
ac
mixta
per
que
ut
tetigi
inficiatum
est
reprobatū
a
nostro
legifero
et
illis
contra
dicit
erroribus.
Cristianus
Nonne
fateris
euā
gelistas
euāgelicam
hystoriam
ac
doctrinā
hoc
est
documenta
gestaq;
xpisti
veraciter
descripsisse.
Darracenus
Viciq;
cum
in
alchorano
dicat
viri
vestib⁹
albi
induci
dixerūt
ad
xpistū
Nos
in
dei
nomine
te
sequentes
in
deum
credimus
te
teste.
Dixeruntq;
Creator
nos
huic
libro
videlicet
euāgelio
fidem
adhibentes
lega
tumq;
tuum
utpote
xpistum
imitantes
ascribe
fidelibus.
Cristianus
Post
xpisti
deces
sum
de
terra
apostoli
per
totum
mundum
profecti
sunt
et
dispersi
ad
predicandū
vniūq;
euāgelium
xpī
p̄
principalia
regna
mūdi
et
p̄

se ac suos discipulos conuerterunt
in orbe terrarū multos gentiles
ydolatrias multaq; milia iudeorū y
dolatam vndiq; destruentes . atq;
ad vni⁹ veri dei cultū ac xpi fidem
conuertere ipsos gentiles . qd̄ tū
sine violētia armorū . sine subtili
tate verborū . sine magicis artib;
eos fecisse cōcedis . Ideo certū est
eos id neq; agē potuisse sine spe
ciali & sup̄naturali adiutorio dei glo
riosi ac adorandi . cū homines a le
ge sua ac p̄m̄ suorū diu iolita dif
ficillime auertantur ad recipiendū le
gem recentē . quod per xpi p̄sentiam
constat cū quelibet natio legē suā
vsq; ad sanguinē tueat sue; legis
impugnatores et adūsarios igne
et gladio p̄ virib; persequat̄ . Hic
per signa et prodigia atq; miracu
la diuina virtute peracta asserimus
sanctos xpi apostolos atq; disci
pulos conuertisse gētiles et p̄ mag
na parte iudeos **Barra**
cen? In alchorano docemur iudeos a de
o pro maxima parte abiectos ac
derelictos . quoniā ih̄m̄ xpm̄ eis i
lego promissū p̄ messia recipere tē
nerūt . sicq; viros albis idutos
id est apostolos ad gentes conuē
das migrasse & eas vāciter instrux
isse ydolatriā quoq; destruxisse in
plurimis locis qd̄ absq; speciali
et sup̄naturali auxilio dei factū
n̄ esse n̄ nego nisi forsā cū auicēna
quis dicat miracula naturali virtu
te fieri posse **Epianus** In h^o

pūcto a theologis atq; p̄his p̄ien
p̄is contradicitur auicēne & tñ p̄
nunc sufficit michi vt fatearis apo
stolos xpi talia p̄egisse . qualia
xps in alchorano fecisse describit̄
iuxta illud quinti capituli alcho
ri **Ille** vtpote xps cecos & mutos
curabit morpheaticos ac leprosos
mūdabit . mortuos creatore coope
rante viuificabit . porro q̄ ista dicā
tur vere miracula constat ex eo qd̄ s̄b
ditur ibi que cūcta a credētib; in
deū censentur miracula **Barra**
cen? Transeat apostolos talia
pro conuisione iudeorum ac gentiū
perpetrasse . Nec enī apostoli inui
cē hebrei potuissent cūctis gentib;
predicasse nisi noticiā ligurū gē
tiū desuper accepissent Verūtamen
opinari quis posset ac dicere q̄ apo
stoli conuerterūt iudeos per allega
tiōes scripturaz veteris testamēti
gentiles vero p̄ argumenta sapie
naturalis quibus cōuiciē ydolatrā
esse vitādā & vnū solū verū deū es
se colendū ac adorandū . sicq; vidē
tur nō indignisse miraculis pro cō
uertēdis hoibus **Epianus**
Ad conuēdum iudeos apostoli eti
am vsi sunt allegatiōib; scriptu
rarū legis ac prophetarū . sed per
hui⁹cemodi allegatiōes absq; mi
raculorū exhibitioē pauci aut nul
li fuissent ex iudaismo conuerfi . p̄
secti quia iudei orant assueti in he
rē sensui leali . hoc est quē superfi
cies lit̄ p̄ma facie vidēt pretendere

Apostoli vero docuerunt leuim sic in
tellectam occidere et spiritaliter el
se intelligendam obseruationem
quoq; legis moysi euangelio cris
ti diuulgato debere cessare atq; mo
tiferam seu dampnabile esse. Pro
missaq; legis spiritaliter oportere
intelligi. Insuper predicauerunt no
ua sacramenta a xpo instituta mē
taq; alia que ex lege et prophetis
non queunt tam euidenter proba
ri vt sola illarum allegatio scriptu
rarum potuerit pro iudeorum con
uersione sufficere. Nam et prelati
et scribe iudeorum ex scripturis su
is plurima allegabant que iuxta
superficiem lre videbantur. ymmo
adhuc videntur contraria xpi et
et apostolorum doctrine. Vnde ad
dirimendam huiusmodi litem mi
racula soli omnipotenti deo possibi
lia valde necessaria erant ad cogno
scendum quorum assertioni verus
deus attestaret. Deniq; ipse met
xpius multo sapientior et elo
quentior suis apostolis pro iudeo
rum conuersione multa ac precla
rissima fecit miracula. et tamen
nec sic conuersi fuerunt ad eum
nisi perpauca. Consimiliter aposto
li qui in nomine et virtute dei inu
merabilia fecerunt coram iudeis
miracula vt factum et scimus. nec
sic potuerunt illos ex toto conuer
tere. Sed pro maiori parte in su
a manserunt infidelitate quomodo
ergo sola allegatio scripturæ mul

tos conuerteret illorum. **Har
tacus.** Etiam ex alchorano p
batur qd difficulter a sua lege pos
sit conuerti ad aliam. **Xrianus.** De
p p maria pte dicitur pterui pna
tes incuntibilesq; fuerunt finit ad
huc fut. Na quis p tot ceteraria a
noz fuerit delicti oiz p m suoz gra
gloria. et honore sacerdotio. templo
habitatione. mimulo septro pu
uati. Ad huc tamen in sua manet
perfidia nec ex scripturis suis pos
sunt induci vt credant ihesum es
se xpi in lege ac prophetis
promissum qd qd successiue multi
ex ipsis ad euangelicam legem
conuersi sunt atq; cotidie conuer
tantur multoq; plures conuertere
rentur si prelati doctores et predi
catores xpianorum coruscaret
signis. prodigijs. miraculis ac
uarijs spiritus sancti distributi
omnibus sanctitateq; vite tam co
piose vt olim predecessores eorum.
Haracenus. Machomet hq; q;
i lege sua pluri eos edarguit qa
ad sua conuerti lege ptiacit reuertit
Cristianus. qd ad legem macho
meti conuerti reuertit et reuertit n e
mirabi n eni mahō h rps fuit eis i
lege moysi ac pphie pmissa n lex
mahoet fuit pnūciata i lege pph
tis tāq dimit dāda ac salutaris h
lex xpi. **Haracenus.** Machoet le
gifer nē i alchorano suo testat qd
mētio fuit de eo et pnūciatio i lege
moysi et euangelio. **Cristianus**

Fator q̄ hoc dicit sed mēta ē
iniquitas sibi et decipit vos in
p̄ ille **N**ulla quippe de eo fit mē
tio in dīnis scripturis nisi q̄ x̄ps ī
euāgelio ait in generali multos
p̄seudo p̄phetas post ipsū v̄turos
seducturosq; multos q̄ p̄ pseudo p̄
cipu⁹ ex t̄tit machoēt⁹ **S**arra
cenus **H**oc p̄p̄t⁹ de legillatoe
nostro non intelligit **X**pianus
Nemo hominū tot seducit vt le
gifer vester .s. quia apposito hinc
inde distrahimur .restat ceptā dis
putatiōem iā p̄sequi ex q̄ patebit
clarissime hoc ipm̄ de machometo
maxime esse intelligēdy **S**arra
cenus **D**upere itaq; vt demōstres
q̄ ad cōuersionē gentiliū nō suffe
rent argumēta sapie naturalis
Cristian⁹ **Q**uāuis ydolāta
et culus deozū sint contra rōnē et
sapientiā naturalē . multi tamē
magni et aucti phi putauerunt
scripserūt et defēderūt oppo^m sicut
ī libris p̄ porphirij apulegij var
romis ac aliozū ad que oīa cōfuta
da et reuincenda n̄ sufficit aposto
lis sapiētia naturalis nec sola scrip
tura p̄ticia p̄fectā quomā et apo
stoli simplices erant pro maxima
parte et ydote nec in philosophi
e argumētis et subtilitatib; etudi
ti **I**nsup nō solū contra ydolātam
p̄dicauerūt sed et multa docuerūt
q̄ naturalē rōnē oīo trāscēdunt et
quāuis tu neges eos docuisse q̄ cri
st⁹ sit verus deus et ymgem⁹ dei

p̄t̄ris atq; q̄ deus sit tā vere tri
n⁹ in personis q̄ vere in essētia v
nus : negare tamē nō vales quin
docuerūt generalē mortuozū resur
rectionē esse venturā . vniūsale q̄
iudiciū dei demeritis vniūso et ac p̄
mia sēpiterna siue in gloria siue
in p̄nis atq; gehenna v̄ra q̄ esse
oīa que in legis et p̄phetis haben
tur **S**arracen⁹ **F**ator q̄ il
ta p̄dicarūt nec naturali rōne p̄sua
de hec poterāt : ideoq; p̄ miracula
potissime preualuisse . suaq; docu
mēta probasse **C**ristianus
Hoc demū agnosce q̄ sicut moysi
resisterūt fortiter magi atq; ma
lefiā supersticiofi pharaonis q̄bus
nō aliter q̄ per p̄clara miracula
poterat moyses preualere . sic elec
tis et sanctis apostol' callidissimi
magi arioli malefiā supersticiofi a
certissime resisterūt . quib; apostoli
resistere nullaten⁹ nisi p̄ miracula
et supnaturalia veritatis auxilio
potuissēt **S**arracen⁹ **Q**uid
ex hīs intendis cōcludēs **C**risti
an⁹ **Q** vnaq; gens ab aposto
lo suo cōuersa ab eodē recepit euā
gelii x̄pi siue in scriptis siue in ta
bulis sui cordis et paulopost pro
curauit sibi descripta euangelia q̄
tuoz euangelistarū aliasq; scriptu
ras noui testamēti canonicas cōfie
mata ac roborata per dīna mira
cula **S**i ergo ī illis scripturis p̄t
p̄mo v̄ralissime erāt date credite et
recepte nil continebatur de p̄p̄t̄si

passione è resurrectione ac deitate ac
de superbtissima trinitate neq; de
veritate corporis et sanguinis xpi
in sacramento • quis de omnibus
regnis ad xpm ex toto vel partim
conuersis collegit vniuersos libros
euangelicorum et aliarum legis euan
gelice scripturarum et eos ad suum
libitum inuoluit corrupit infecit
mundaq; illa inseruit et adiecit q
tu assensu esse adiecta que sunt pe
nitus ad credendum difficillima vt
pote supergloriosissima trinitas per
sonarum in simplicissimo deo dei
tas xpi et vera eius in sacramento
presencia eiusq; passio resurrectio
atq; ascensio • ac deinde euangelica
et scripturas sic inuoluta infecta i
ficiata et incomprehensibilibus do
ctumētis eētē epleta potuit dare ac
suadere cunctis gentibus ad crede
dum ita q; pristinam suam fidem
dereliquerunt noua q; inaudita
et incomprehensibilissima suscepit
credenda etiā absq; dinorum attes
tatione miraculorum quoniam talibus
vt tu dicis falsitatibus deus verus
miracula nequaquam est attestatus

Dacten? **D**icitur potest quos
dam calidos xpianos volentes su
um legislatorum imoderate extollere
conuenisse et prefatam corruptio
nem scripturarum sue legis fecisse at
q; scripturam sic inficiatam infectam
reuerentem promulgasse ac persuasisse e
am hominibus per colorata et astuta
mendacia aut artis magicę opera

ac signa sicut et a scriptum affirmatis
facturum. Et symon magus in le
ge vestra legitur suis magis arti
bus plurimos demetasse. **Xpi
an?** **H**ec verba tua sibi iure con
tradiunt et impleant si enim posteri q
dem xpiani voluerunt xpm imode
rate extollere i tantum vt eu assere
rent verum deum nullatenus confiterentur eum
tam ignominiose ac turpiter cruci
fixum vt in euangelio recitatur quia hoc
potissime auget difficultatem creden
di q; ipse sit verus deus et inde ces
se videtur unigenito dei filio ita tra
ctari primo dato q; vere fuit cruci
fixus potius confiterentur hanc res fin
gitis q; non ipse sed similis eius ta
lia eēt passus. **P**roterea ab exordi
o euangelice legis plebs xpiana ha
buit suos doctores vbiq; tractum per
apostolos q; doctorum scripta vbiq;
in pns habentur presertim volumina
diuini et magni dyonisi qui ab a
postolo paulo conuersus ante suam con
uersionem fuit sublimis profundissimq;
philosophus. **C**onuersus autem ad xpm dedi
dit libros multos primo specialem
de summa trinitate et in omnibus libris su
is de xpi deitate et passionis adoranda
q; trinitate fideliter et catholice scribit
atq; per apostolorum verba ac documenta sua
probat ac roborat scripta apostolorum omnes
hystorie et croice ac leges xpianorum
concorditer protestantur q; a type aposto
lorum omnes xpiani fideles protestati
sunt deum esse trinum in personis
et xpianum consistere verum deum

Pro q̄ etiā fide multa milia xp̄ia
norū martirū sunt perpessa atq;
i suis martiris tot & tātis corul
cauerūt miraculis q̄ innumēabiles
infideles visis tot signis & tātis p
digis cōuertebātur ad xp̄m **Dic**
xp̄iana religio inter persecutiū
man⁹ magis p̄ualuit. **Dem**q;
doctores xp̄ianorū succedentes apo
stol̄ corruptoribus et infectoribus
scripturā euangelicę legis ac pro
mulgatiōi scripturā sic corprutaz
fortissime ēstissēt vsq; ad sāguinē
quēadmodū & p̄ fide xp̄i plures eoz
crudelissimas passi sūt mortes nec
de tali corruptione ac inficiati euā
gelij p̄mulgatiōe recenti in suis
scriptis subiciuissent. quemadmo
dū nec de ceteris errorib; atq; he
resib; contra verū euāgelium in suis
codicib; cōtinerūt. p̄mo talia oīa
diligentissime descripterūt **Cū** er
go null⁹ doctorū fidelū inde cōscrip
serit nec in aliq̄ xp̄ianorū hystoia
inde legatur. certū est q̄ talis al
lectio nō sit nisi rude sacrilegūq;
mōdaciū & exco gitatū feticū here
ticū et sacracenorū **Amph** q̄ om
nia inferna p̄stam gesta hoim̄
dine p̄uētie sint subiecta deus &
op̄telius qui non frustra hoibus
p̄stint leges. legē a se datā cuiq;
tuet⁹ & manifestat atq; i sua purita
te ille atam cōseruat alias frustra
lex daretur ab eo nec sufficiēter p̄
uideret salutē humane. **Non** ce
go p̄misit euāgelicā xp̄i legē toti

mūdo predicatā sic corūpi et falsi
ficiā fiat nec legē moysaicā. **Pre**
terea a tēpore apostolorū vsq; ad
tēpora cōstāntini impatoris p̄tētis
simi ad xp̄m multū miraculose cōū
fi. plebs xp̄iā assiduis p̄secutiō
nibus laborauit et innumerabiles
fuerūt heretici quorū multū b̄tissi
me trinitatis misterū xp̄i q; deita
tē negauerūt **Quidā** quoq; illoz
sub noīe suo aut sub nomib; apos
tolorū euāgelium iuxta suas cōscrip
serūt perfidias utpote marchion
basilides et apelles quozū scripta
perierūt mēdosa **Temporib;** vero
cōstāntini p̄fati surrexit arius
hēiarcha qui sup̄b̄tissime trinita
tis vnitatē et verā xp̄i deitatē pre
suis p̄decessorib; acriter impug
nauit et multos sibi parauit o
fensicētes **Porro** cōstāntin⁹ prudē
tissim⁹ impator cōfidias inter xp̄i
anos talē dissensioē impetrāuit a
sancto papa siluestro celebratiōē
generalis consilij in quo diligentis
sime inquirētur ac diffinerēt. q̄
secūdy scripturas sacras & antiquo
rū p̄m fidem ac documēta de trini
tate & xp̄i dimitate eēt tenēdy sicq;
i geneali cōsilio illo ē p̄bat⁹ ari⁹
cum suis assensorib; erroribus pra
uitatib; q; hēticis & declaratū atq;
p̄batū est per scripturas p̄ miracu
la per catholicorū viroz qui a tēpo
re apostolorū fuerūt scripta q̄ de
altissim⁹ sit vce trinus in personis
et itēq; xp̄s sit v̄nigenit⁹ dei p̄s

de Constantino & Constantino

verusq; de? **Darracen?** Mul-
tipliciter persuadere conaris scrip-
turas euāgelice legis n̄ esse infir-
mitas seu falsis permixtas. sed si in
consilio illo tēpore cōstantini de-
minatū ē publice diuulgatūq; vn-
diq; t̄nitate personarū eē in deo et
deitate v̄iā in xp̄o quomō diu pos-
tea innumerabiles qui se xp̄ianos
noīauerūt conuerūt oppositū
Apianus Quēadmodū aristo-
tile teste eodem opiniones infirmi-
os iterantur. Ita eedē prauitates
heretice per temporū incualla et i-
locis diuersis renouate sunt sepe.
Etenī mortuo constantino prefato
filij eius constans et constantin⁹
imperatores a q̄dā arriano presbitō
fuerūt decepti. Ananq; hēs dēpua-
ti. qui ⁊ manu violēta p̄seq̄bāt v̄
eos xp̄ianos. Tūc q; hēs illa au-
cta ē maxie et diu durauit s̄b ipa-
torib; arciais q̄plurib; qui vhe-
mentissime oppresserūt ecclesiam i-
tantū q; heresis illius extinctio fu-
it pene ita mirabilis vt prima di-
uulgatio fidei xp̄iane per mūdū.
nō enī extincta fuit heresis illa ni-
si per p̄clara et copiosa prozsus mi-
racula. Nichiloīn⁹ diu postea nes-
torius inimic⁹ dei p̄iarcha alexā-
drin⁹ renouauerūt hēs illā de xp̄o
dicētes q; fuerit purus homo nō
deus. qd̄ et fortim⁹ multiq; alij he-
retici diu ante dixerūt p̄mo viuē-
tib; adhuc apostolis quidā hereti-
ci hoc ausi sūt affirmare cōtra q̄tū

isaniā p̄b̄tī euāgelij suū ascripfit
sact⁹ euāgelista Jo. q̄ in euāgelij
sui exordio a xp̄i deitate et cōmita-
te suscepit dicēdo In p̄ncipio erat v̄
bū ⁊ v̄bū erat apud deū ⁊ de⁹ erat
v̄bū qd̄ cōtra hēticos t̄pis sui the-
rintū et ebiōez ac martiōez affectu
it. Idcirco qd̄ v̄s saraceni affie-
matis ip̄os benedictos dei aposto-
los nō doauisse q; xp̄s sit deus et q;
deus sit tanus est prozsus falsissi-
mū **Darracen?** Multa asse-
ris q; nō p̄bas nec op⁹ ē nudis re-
citatiōib; tuis fidē prebē. ymmo
dicere possim⁹ q; illi q̄s v̄cas hētī-
cos fuerūt v̄e xp̄iani nec cōtra il-
los s; p̄ illis scripserūt apli. ea v̄-
ro q; cōtra hoc allegas ab alijs
sit addita et admixta **Apian⁹**
Rōne iā satis reprobata ē ista
respōsio Deniq; null⁹ hēticoz h⁹
ē null⁹ eozū q; xp̄i deitate p̄sonaz
q; t̄nitate i deo negauit fecit mi-
racula s; eadē miracula q; opat⁹ ē
f̄p̄s opati sūt innumēabiles s̄c̄ xp̄i
am a t̄pe apl̄oz vs; ad p̄ns q; oēs
t̄nitate i deo deitateq; xp̄i firmē
crediderūt q; mortuos suscitauerūt
surdos cecos mutos claudos a na-
tiuitate mirabilē curauerunt et
mūdauerūt leprosos ac multa simi-
lia p̄petrauerūt miracula ymo ⁊ qd̄
eoz solstatiōez i celo ipetrauerūt
orādo i q̄b; ipletū ē qd̄ xp̄s predix-
it q; credit i me opa q; ego facio et
ipse faciet et maiora h̄is faciet
quoniam ego ad patrem vado. .

Itaq; qua rōne credēdy est xpō &
santis apostolis pp̄t eorū miracu
la sola dina virtute fieri possibilia
credēdy est istis illorū posteris eadē
miracula operatib; vt fuerūt bñs
simi viri martinus. nicolaus. s̄ap
son eps gloriofus. seruati; admi
rabills vir. german; . bernardus
franciscus . Sed et martires v
triusq; sexus dignissimi innumera
biles victoriosi. q post p̄ciosissimā
suā mortē etiā vsq; in p̄ns inume
rabilla pegerūt miracula. nec hīs
nēis dieb; desūt p̄clara p̄digia q̄
oia sūt in fide et inuocatiōe super
dignissime trinitatis deitatisq; xpi
a xpianis perfectis. quos certissime
scim; ab omni magica arte et cal
lida fraude fallaciq; practica inu
misimos esse atq; in oī humilita
te. parā. deuotione feruore. mū
ditia. altissimo deseriue. **Sar**
racen; Tam euidenter ac multi
pliciater iam pbasti propōitū vtpo
te euāgelii xpi nō esse inficiatum
neq; scripturas noui testamēti es
se corruptas vt in promptu nō ha
bēā qd opponā. **Xpian;** Grās
deo. **S;** a te duo iterrogo. **P**rimū
an et scripturas veteris testamēti
dictis inficiatas. **S**ecūdy aut; scrip
turā alchorani corruptā et inficiatā
sateanni

Respōsio saraceni ad duo p̄dic
ta **Articulus quart;**

Saracen;

Non est paruū legē mutare
neq; debet quis defacili a le
ge patru suoz recedere. **I**deo q̄uis
pnunc n̄ videā quin satis proba
ueris scripturas euāgelice legis n̄
esse corruptas neq; inficiatas nō
tamē absolute concedo eas sic esse
intelligēdas sicut uos xpiani qui
vultis catholici appellari intelligi
tis eas. **N**am et multi xpiani h̄s
nūcupatōs hereticos vt nestoriāi
et arriani concesserūt eas nō esse
corruptas. nō tamē admiserunt de
itatem verā esse in xpō nec trinita
tem p̄sonaz in deo h̄ scripturas ip
sas put verius estimabant expo
suerunt. **Xpian;** **Q**uasi nullū defacili debere a lege sua ac
p̄m suoz recedere factor verū. pre
f̄tā si de lege iusta aut dimitus da
ta intelligatur. quia et salomon
ait **A**udi fili mi disciplinā p̄ris tui
& ne dimittas legē matris tue vt
addatur grā capiti tuo. **S**i aut; in
telligat de lege erronea ad huc p̄t
hoc aliquo modo verificari non q̄
bonū sit legi erronee adherē. h̄ ne
quis occasione dimitteḃi p̄istimā
legem q̄uis nō bonā inducatur ad
dimitteḃy faciliē et etiā legē salu
brē. **D**emq; q̄uis prefati heretici
multiq; alij exposuerūt scripturas
euāgelice legis saluis suis errori
b; tamē expositiones eorum sūt cui
dēter extorte et ep̄obatur faciliē.
p̄mo deitas addanda eas destruy
it ac ep̄bavit misicādo & s̄blimādo

expositores catholicos **Jeronimū**
augustinū · ambrosiū · gregoriū · be-
dam ac alios per multa p̄clara mi-
racula · similiter secutores eorū per
que attestatus est deus doctrinis
expositioibusq; ipsoꝝ taliter au-
tem nūq̄ minūcavit queq̄ hereti-
coꝝ n̄ p̄ macula app̄bavit doctri-
nā ipsoꝝ h̄mo potius quosdam e-
ozum plagavit h̄o rēde quēadmo-
dū **atrium** qui cum suis fautoꝝ
pergenti ad alexandriam v̄bis ec-
clesiam vt inde eiceret sanctū in e-
piscopū atq; in episcopatū culmē
intruderet semetip̄sū · superuenit
repente dicitur in terrōꝝ viscerū do-
lor · et secedens ad requiēta natu-
re vna cum suis stercoꝝ effudit
pp̄ria intestina sicq; infelicissime
exspiravit **Darracē?** Tale
quid a casu accidere potuit **Cristi-**
anus Si circumstantie facti cō-
siderentur vltio a p̄arebit fuisse
dine iusticie Insuper quū scriptura
euāgelice legis a p̄tactis hereti-
cis aliquo poterat modo exp̄oni sal-
uis eorū erroribus · hoc tamē nō
inuat te quia si fateris scripturam
legis euāgelice non esse corruptā
ap̄tissime cogēris confitei q̄ x̄ps
sit passus et itē qd̄ sit vnigenit⁹
filius dei q̄q; nō liceat arnūcidi
atq; op̄orac baptizari i uoie pa-
tris et filij ⁊ sp̄s sancti Ex quib⁹
clausime sequitur falsitas alcho-
tami in quo passio x̄pi negatur et
affirmatur q̄ x̄ps n̄ sit filij dei

Darracē? Ne hec confite-
rēllat premi q̄ nō sit de sancti
a lege propria ac prop̄ioꝝ p̄m̄ ē
cedendū quū etenī p̄nunc nō oc-
curat michi r̄spōsio ad argum̄ta
quibus probasti scripturam euā-
gelice legis nō esse corruptam pos-
tea tamē forsā occurreret aut ali-
quis sapientū legis nostre poterat
respondere Interea quū ex hac p̄-
te qua competenter in p̄uasum ē a
te scripturā legis tue n̄ esse corrup-
tam aliquomodo ad xp̄ianismū in-
cliner alāde tamē tot et tāta mo-
tūa me retrahūt q̄ nisi ad oia sa-
tisfeceris michi nō acquiescam

Xp̄ian? Que sunt illa moti-
ua sacis cōt̄ra · sūt enī ni fallor ac-
gumēta que habes cōtra fidē super-
telētissime trinitatis deitatis q; x̄pi
ac sacramēti altaris q̄ argumēta
velut insolubilia r̄putas p̄pter q̄ e-
tiā iudei nō modice retrahūt a sus-
ceptiōe fidei xp̄iane **Darracē?**

Ita vt loqueris res se habet
Xp̄ian? Vt ergo ad dissoluen-
dū hui⁹ modi argumēta sceleratus
veniam⁹ ad duo interrogata respō-
de Et p̄o an legē ⁊ sc̄pt̄ā legis moy-
sayce p̄x̄s ificiatas **Darra?**
Legē ⁊ sc̄pt̄ā moyh libioꝝ p̄p̄taz
dicim⁹ a falsitate eē inuēs h̄m̄ qd̄
p̄o desup̄ t̄uelat̄ ac dati sūt h̄ qm̄ i
sc̄ript̄is ill̄ pluima cōtinēt̄ eundē
ct̄ra · alchoāno fatem⁹ ⁊ eas eē i-
ficiatas **Ansian?** Et sic cōmb⁹
q̄b̄riā declarauit sc̄pt̄as euāgelice

pena moro n̄ v̄

illius aut m̄
scribitur r̄e illas
propt̄ea facti co-
mune habet **Dar-**
raccē? v̄bis ec-
clesiam **Cristian?**
et sine plurimis
dicitur **Darra?**
aliquo q̄
non negat euāgelice
legis scripturam
esse corruptam ac
respondit **Xp̄ian?**
que sunt illa moti-
ua sacis cōtra
fidē super-
telētissime
trinitatis
deitatis q; x̄pi
ac sacramēti
altaris q̄
argumēta
velut insolubilia
r̄putas p̄pter q̄
etiā iudei
nō modice
retrahūt a
susceptiōe
fidei xp̄iane
Darracē?
Ita vt loqueris
res se habet
Xp̄ian?
Vt ergo ad
dissoluen-
dū hui⁹ modi
argumēta
sceleratus
veniam⁹ ad
duo interro-
gata respō-
de Et p̄o an
legē ⁊ sc̄pt̄ā
legis moy-
sayce p̄x̄s
ificiatas
Darra?
Legē ⁊ sc̄pt̄ā
moyh libioꝝ
p̄p̄taz dicim⁹
a falsitate
eē inuēs h̄m̄
qd̄ p̄o desup̄
t̄uelat̄ ac
dati sūt h̄
qm̄ i sc̄ript̄is
ill̄ pluima
cōtinēt̄ eundē
ct̄ra · alchoāno
fatem⁹ ⁊ eas
eē ificiatas
Ansian?
Et sic cōmb⁹
q̄b̄riā
declarauit
sc̄pt̄as euāgelice

legis non esse falsificatas aut inficiatas valeo demonstrare nec illas scripturas esse corruptas salte eo modo quo tu dicere habes. **Daracenus?** Datis perpendo eis de vobis omnibus id posse probari. **Cristianus?** Non solum eis de his et aliis plurimis argumentis. **Daracenus?** Audite hoc cupio. **Christianus?** A tempore quod apostoli predicare ceperunt euangelium christi fuit inter christianos atque iudeos gradus dissensio et honore ac glorie christi ac christianorum et euangelice legis maxime inuiderunt iudei increduli et omni modo eis populi resistere christo ac fidei christiane. christi autem et apostoli scripturas veteris testamenti frequenter allegauerunt. Nec tamen ob falsificationem talium allegationum presumpserunt iudei scripturas suas corrupte aut mutare salte eo modo ut tu dicere habes ut potest multa addendo aut subtrahendo quousque in terribili aliquo dictioe aut sillaba mutasse aliquid conuincatur. **Constat** ergo quod nec alia occasione talem fecerunt sue corruptionem scripture presertim cum et in deutero hoc prohibuit eis moyses dicens. **Non** adicietis ad verbum quod ego precipio vobis nec auferetis ab eo. sic et iohannes apostolus ac euangelista in fine sue ait apocalypsis. **Si** quis apposuerit ad hec appoat deum super eum plagas scriptas in libro isto et si diminuerit de verbis libri huius auferat deus partem eius de libro vite. **Hinc** scias

certissime assertionem illam de corruptione scripturarum esse falsissimam. **Et** si quis scripturam veteris testamenti sic corrupisset nequaquam christiani et iudei tam discordes adiuice in scriptura illa sic concordarent. si corruptio illa facta fuisset ante aduentum christi et predicationem ipsius atque apostolorum hoc christum et eius apostolos minime latuisset nec ipsi hoc abscondissent sed manifestassent credentibus. **Porro** si postea facta esset illa corruptio christi et apostoli ac euangeliste non allegassent scripturam illam tam consonanter ad textum scripture illius qui nunc usque habetur. et breuiter hec tua assertio vniuersis christianis et iudeis primo christo et eius apostolis ac euangelistis contraia nec aliquid apparere habet. **Insuper** libri veteris testamenti diuersis temporibus a diuersis hominibus sunt translati et omnes ille translationes concordant adiuice in his in quibus scriptura alchoram discordat a scripturis illis veteris testamenti. **Daracenus?** Datis probabiliter persuades apostoli. **Christianus?** Certissimum nobis est quod machomet in alchorano scripturas nouas ac veteris testamenti per vanas fabulosas factas et mendosas narrationes corrupit contaminat et deprauat. **Ideo** et scilicet sibi sue malicie infinite confinxit iudeos quosdam ac aliquos christianos fecisse ut potest scripturas corrupisse quemadmodum fecit ipse. **Ideo**

nunc responde michi quid de scripto sentias alchorai. an et ipsi putas inficiatum? Non enim potes negare quin multa absurda ridicula et stulta contineantur ibidem

Saracen? Sapientes aliqui legis nostre dixerunt talia ab abusis veritatis alchorano esse inserta et addita. **Christianus** Est apud nos libellus disputationis cuiusdam habite inter quedam christianum clarissimum et inter quemdam saracenum qui ambo non diu post machometum fuisse videntur in quo libello de frequenti mutatione corruptione et laceratione alchorani multa dicuntur. Cum ergo scriptura legis tue totiens sit corrupta ut fertur nequaquam credendum est quod deus legem illam pro hominum salute donauerit. si enim eam dedisset conseruasset utique eam a tali corruptione immunem quatinus per eam homines saluarentur. alioquin inaniter eam dedisset prout hoc precedenti articulo plene est probatum

Saracen? Per omnia in duobus istis articulis introducta contenta probasti assertionem nostram de inficitate scripturarum euangelice legis ac veteris testamenti apparentiam praeuam aut nullam habere. tamen si placet tange aliqua in alchorano contenta que tibi ridiculosa absurda et stulta videntur

Christian?

De quibusdam ridiculis absurdis factis et mendosis narrationibus in alchorano contentis

Articulus quintus

O capitulo alchorani tertio ultimo scripto refertur salomon cum suis exercitibus tum demonum tum hominum tum auium ipsum glorificantium ad locum fornicarum peruenit. quarum una persuadente ceteris ingressum ne a salomone ac suis conuulsaerent. salamon subiit dicens tu deus datus es ut de beneficijs tuis digne tibi gratias agam. Deinde aspecta uirgula que non reperit ubi lateret ei inquit malum mortem et inferam nisi aliquo in rumoros retuleris. Itaque uirgula pulvisper imozata ueniens ait. Ego de saba ueniens rumorē tibi ueritate apporo. Est namque ibi mulier oibus imperans et habūdans solē tū sua gente adorans respondit salomon ad dicti tui probationem hanc meam cartam fer illis et redi ut quid acturi sint. nobis innotescat. Deinde fabulam istam ibi prolixe prosequitur. Et omnino reor indignum eam plenius recitare. Hoc tamen adicio quod additur ibi. Regina illa uidelicet

iussa egressi pauimētū domus salo-
monis putas hoc aquā esse vestes
suas leuauit et cura detexit vt
trāsu adaret que omnia sūt oīa
scripturā ac rōnē. Alibi dicit q̄
moysē descendere de monte synay
mons ip̄e in puluere cōminut⁹ est
ita q̄ moyses cecidit quasi mortu-
us et clamauit. **D**eus ego sū p̄
m⁹ cecidētū in te. **I**nsuper in capi-
tulis in q̄bus aliq̄ v̄ra ex scripturis
nouī aut veteris recitat testamen-
ti multa fabulosa et falsa admisit.
Descrībēs equidē xp̄i natiuitatē
ex virgine xxviii. alchorani capitu-
lo it̄ cetera ait. **I**lla puta maia ip̄ez
nata tū eo hoc est tū puero cōcep-
to in locū remotū aufugit. **T**ādē
mēstruo partū p̄cedere distillāte
cū iuxta palmā cōsisteret dixit vt
nā morti obliuioiq; succūberē hoc
ē vt nā mortua essem obliuioiq;
tradita anq̄ hoc michi cōtigisset.
Cristus aut̄ subitus egressus est ip-
samq; cōsolans. **R**etimeas inq̄t
Ego enī hic tecū assideo. **D**einceps
de⁹ eam alloquutus inuipit vt pal-
mā existeret atq; de eius fructi-
bus tendētib; vs̄ ceretur ac robō-
retur. **E**am deinceps afferētē puez
aliq̄ mediocrit̄ inceperāt dīcēdo. **M**-
aria cū nullus patētū tuoz ma-
lus existerit tū rem malā p̄petra-
stī. **I**lla v̄ro puerū ostendēs vt
cū ibe cōuenirēt signis inuocat q̄
bus qualiter infantulū scilicet citatē
querētib; infantul⁹ p̄us erupit in

v̄cē dīcēs. **E**go sū dei minister qui
michi librū tabuens me p̄phetā
cōstituit. **H**oc ē de sp̄o marie filio
verbū v̄rap. **H**oc ibi. **A**d que dico
q̄ totū istud est omni impietate
atq; sacrilega falsitate repletū. **E**t
tū victiosissime ac infelissime
machon euāgelii cōmēdasti qui
vbiq; euāgelio cōfādiciis. **D**iam⁹
ergo q̄ sicut electissima virgo p̄
fine libidie et carnali delectatiōe
cepit sic absq; dolore et reandia et
mero et num dulcissimo gaudio spi-
ritali peperit eū. **F**alsū est quoq; q̄
machon ait virginē gloriosam cū
puero cōcepto in locū aufugisse
ē motū. p̄mo sciens se saluo virgi-
tatis signaculo dei filiū sup̄natura-
liter concepisse securissima fuit.
Mendosū est quidē q̄ pepit iuxta
palmā. sed vt s̄ct⁹ recitat lucas
euāgelista i diuersorio pepit xp̄m
medio noctis existens in cōtemplati-
one altissima. **F**ursus falsissimū
est q̄ sordidissim⁹ machon affir-
mans virginē illū partū p̄cessis-
se mentri stillatiōez p̄mo sicut
ex purissimis virginis sancte sang-
uibus formatū est corpus xp̄i. sic
et cetera in eius partu fuerūt mū-
dissima atq; omnipotēte dei virtute
instātī natus est xp̄istus de inui-
olata et it̄gerissima virgine que pa-
riendo nō fuit debilitata nec cōtri-
stata. idcirco nec refecta fructu
palme pro sua confortatione nec
cōsolata a filio suo pro sue tristitie

expulsiōne. **N**ec verū est q̄ mariā
 ā cū puero vniuentem aliq̄ tanḡ
 peccatricē seu fornicatricē aut ad
 ulteriā reprehendebāt cū scirent e
 am virū habere de quo eā cōcepit
 se putabant. **A**lie etiam falsitates
 in p̄actis mahō verbis cōtēte sunt
 vt q̄ maria inuēbat q̄rē ab se q̄
 tin̄ puerū interrogaret et qd̄ puer
 ill̄ respōdit. **I**nsup mahon ē citās
 p̄ mortuos ē suscitasse ac alia sup̄
 us tacta fecisse miacula mox aduū
 git mēdatiū dicens eū ex luto for
 malle similitudines auū illi q; i
 sufflasse ita q̄ animate mox auola
 uerūt. **D**aracen? **O**lāmū il
 lud de auū p̄ductione nō videtur
 xpi potēcie derogasse. **X**pian?
Dapic xpi derogasset talia curio
 sa iutilia aut superflua facere.
Daracen? **f**ecitatio illa de for
 mias et ypupa potuit ab emulis
 vtriusq; inferti alchorano. **P**orro
 que de generatione xpi asseruisti
 satis concordare videntur euāgeli
 ce narratioi q̄ virgo dicitur xpm̄
 dimitte sine carnali libidine conce
 pisse. **I**ā tibi mōstrabo qualiter ma
 hon etiam scripturas veteris testa
 menti p̄ fabulosas narraciōes cor
 rūpat et nō min⁹ contradicit sēp
 tuis veteris testamēti quā euāgeli
 ce legis p̄mo qd̄ i vno alchorani
 capitulo ponat et asserat pl̄ q̄ vi
 ginti quorū mendacia scripturis vete
 ris testamēti contraia.

Cristian?

Cristian?

Quod mēdose mahon refert
 hystoriā de ioseph et p̄re ac fr̄ib⁹
 eius. **A**ctus? **S**exus.

Quod mēdose mahon refert
 hystoriā de ioseph et p̄re ac fr̄ib⁹
 eius. **A**ctus? **S**exus.
Incipit in alchorani ca
 pitulo legitur. q̄n ioseph
 ē tulit p̄ri suo vidisse se vñ
 decim stellas et solē et lunā se illi
 humiliantes dixit pater ipi? **D** si
 h̄ sōpmū hoc fr̄atib⁹ tuis nō ēuo
 les ne tibi p̄ iudiā mali aliq̄ ma
 chimēt. **I**stud ē p̄mū p̄acti capitulo
 alchorani mēdatiū. ḡ. n. 3. p̄. xvij.
 sēptū ē q̄ ioseph n̄r̄aue sōpmū
 istud fr̄ib⁹ suis. si autē p̄mo reci
 tasset p̄ri suo et ille ei prohibuisset ne
 illud suis fr̄ib⁹ enarraret obediē
 in hoc patri suo q̄a extitit virtuo
 sus. **D**equitur in alchorāo fr̄es
 ioseph patrē suū affati sūt q̄re no
 biscū nō mittis ioseph cū eū sūme
 diligam⁹. **M**erastimū mittere no
 biscū pastū pecora et spaciātū. **I**n
 ḡ. legitur q̄ fr̄ib⁹ ioseph occupa
 tis i pastu pecorū i sychemis iacob
 misit ipm̄ ioseph ad eos. ideo sal
 sū ē qd̄ dicit in alchorano qd̄ ad p̄res
 fr̄es fr̄atū ipē ioseph iuic cū eis
Tercio salū ē qd̄ i alchorāno sub
 iūgit q̄ iacob p̄cepit ipm̄ ioseph i
 cysterna positū eē. de h̄ eteni mich
 il sciuit. si sciuisset i p̄p̄tasset h̄ filiis
 suis nec p̄casset ipm̄ ioseph a fem
 eē cōstū. **O**bediē i alchorāo ipē vi
 detur iacob tū negligēs ipius tū in
 sci⁹ emāsit. h̄ ē q̄tū mēdatiū. **C**ū
 eni iacob tā specialissime d. l. p̄cit ip
 sū ioseph tā sollicit⁹ p̄ illo extitit

Si per cepisset eum posuit in cisterna
atque in periculo constitutum nequiter cir-
ca hoc fuisse tunc negligens hinc po-
tius personaliter apperisset ad eum
Dequitur in alchorano. **F**rateres
crepusculo lacrimando redeuntes dis-
cesserunt **P**ater ioseph nunc fidei tra-
ditum cum perire nunc relatum lupus ve-
rauit **H**oc est quidem mendacium quia
in genesi fertur quod fratres ioseph
miserunt tunicam eius sanguini intinctam
pro suo ei annuntiantes. hanc iueim
vide si tunica filii tui sit **N**on ergo
venit ad patrem suum dicentes. lupus
devoravit ioseph. **F**alsum est quod
in alchorano additur. **A**ttulerunt ve-
stem ioseph falso et veritatem dicentes
Ecce pater argumens cedis veritas
quia ut patet ex verbis genesi iam
allegatis loquebatur pro suo per-
nitium quasi ambigui an tunica il-
la esset ipsius ioseph **D**equitur in al-
chorano respondit pater **V**os hoc
factum in corde vestro voluistis id est
de vestra voluntate aut consensu devo-
ratus est ioseph **H**oc est mendaci-
um septimum. **J**acob namque putavit ip-
sum ioseph comestum a bestia. **F**ra-
tibus eius penitus ignoratibus. **P**er
tunc mendacium est quod in alchorano
sequitur **D**iatribus venientibus et suum esse
esse ad hauriendum aquam mittentibus. ille
tonum nuncium tulit eis dicens **E**cce
puer hic captivus est **I**n genesi namque
narratur quod viatoribus madianitis
a longe venientibus iudas dixit fra-
tibus suis **E**cce ysmachite transfuit

venite vendetur **E**t antequam ysmache-
lite venerunt ad eos extraxerunt ip-
sum ioseph de cisterna et adduce-
runt ad illos ac vendiderunt **D**equitur
in alchorano **M**ulier illa utpote
propter viri egyptii qui emerat ipsum
ioseph. inuentum ioseph in thalamo
suo ostia claudens precatum est ut se-
cum concubaret **H**oc est nonum mendacium
quia in genesi fertur quod ipso ioseph
domum ingrediente ut opus quippiam
faceret mulier apprehendit lasciviam
vestimenti eius dicens **D**ormi mecum
quod dico de attractione illa ad concu-
bum de qua ad propositum siquidem sepe et
ibi uerbis locis impudica illa iurata
uerat ipsum ioseph ad stuprum **D**e-
quitur in alchorano **F**ere utriusque con-
sensus fuit **H**oc est mendacium decimum
in genesi legitur quod ioseph nequiter
acquieuit operi nephaii **U**nde amicum
mendacium est quod in alchorano sub-
iungitur ipsum ioseph fugiente mu-
lier insecuta rapit camisiam eius
retro **R**ogitur namque in genesi quod ap-
prehendit lasciviam vestimenti ipsius
et pallium eius in sua retinuit manu
quo constat quod ioseph erat plene
vestitus **D**equitur in alchorano **I**n do-
mum suo videlicet marito mulieris
ad ostium obvenerunt **H**oc est undecimum
mendacium quia in genesi recitatur
quod ipso ioseph domum egresso mul-
ter videns se conceptam conuocavit su-
os domesticos accusavit ipsum io-
seph ut pater **D**ubditur in alcho-
rano **A**duocati mulieris iudices

præcepit pincernarū dicit ad t̄gē
id est pharonē sua sompnia reci
tātē et expōi querētē. si ad ioseph
me miseris v̄rā hinc expōnē referā
ad ioseph itaq; nūch̄ transmissi
sōpnij expōez; req̄runt expōne dño
scilicet pharaoi recitata adduci eū
p̄cepit In hīs verb̄ sūt tria mē
datia. quomā in genesi scriptū ē
q̄ pharaoi sua sōpnia proponēte
et pincernaz magistro n̄r̄tate quē
admodū ioseph sibi opposuēt sōp
niū suū. pharao aut̄ in op̄ p̄cepit
ip̄m ioseph educi de carcere et eū
sibi representari. quo facto pharao
personahter t̄tulit ei sompnia sua
corūq; reprobationē didicit et au
diuit immedia te a ioseph sicq; eū
educit de carcere ante sōpniorū su
orū interpretatiōez; **xxij.** mēdati
ū est qd̄ i alchorā subiūgiē ioseph
nūtiū ad dominū suū videlicet pha
ronē redire p̄cepit vt sciscitaret̄
ab eo cur̄ p̄dite mulieres manus
suas secabāt. Jam enī putauit q̄
ioseph fuit eductus de carcere ante
q̄ opposuit sompniū regis et q̄ io
seph non fuit corā mulieribus in
troduc̄ vt sup̄ narratumē Deq̄
ē i alchorano. **Tāc̄** regis mulier
id est vxor pharonis ait. **Ad ve**
ritatis euidētā cōfiteor me p̄catā
cōbitū ioseph; eū reuassē. **Id**
est **xxij.** mēdatiū nullū habēs co
lorē. quia et si regina p̄cata fuisset
ip̄i ioseph cōbitū nō tamē
sic sponte p̄didisset se ipsam. **Dub**

dicat in alchorano. **Ioseph** affat̄
est regē pone me custodē super oīa
granaria atq; deposita regni tui.
Istud est **xxij.** mēdatiū. quia vt
fertur in genesi ioseph cōsuluit re
gi vt p̄videret virū industriū quē
ostitueret p̄positū egipti ad colligē
dū et cōsuandū frumenta et tūc
rex de sapientū suoz cōsilio p̄fēcit
ip̄m ioseph terre egipti p̄mo spe
ciē ambitiois et cupiditatis habuisset.
si ioseph postulass̄ hoc p̄mo.
Deq̄ tur in alpurcam **Ioseph** fr̄
suo videlicet bēiamin sibi p̄fēcta
to reuelauit se esse frat̄rē suū. **Hoc**
non cōcordat scripture genes eos
ideo falsū cēsetur. **Dequit** i alcho
rano. **Das** regū quisq; abstulit
in sarcinā cameli sui accipia et isu
per vim facia illi. **Hic** sūt duo mē
datia quia vt genes refert. p̄scru
tatio illa **xxij.** ioseph facta est ex
tra vrbem ioseph absente. fratres
q̄q; ioseph nō camelos s̄ azimos
secū durisse legūtur. **Deinde** in p̄
tacto alchorani capitulo mēdatia
tot sequūt q̄ tēdet hec numerare.
Nam subditur ibi **Astātes** q̄dem
dixerūt. **Nō** mirū si fuerūt fecerūt
qui p̄us fr̄em suū subdixerūt. hoc
falsū est quia astātes illi adhuc
nichil sciebāt de hoc q̄ fratres illi
p̄mo subdixerāt frat̄rē suū. **Deq̄**
tur in alchorāo. **Maiores** frat̄rū dix
it fr̄ibus suis ad patrē redire dicē
tes. **pater** filius tuus fur tū p̄petra
uit. **Falsū** ē istud quia nec fratres

benyamin crediderunt eum fecisse
furtum sed cyphū credebant in si
diose impostum sacro iphū vt pa
tet ex geneſi siurus in geneſi ap
tissime scriptū est q̄ in secundo in
gressu fratru ioseph i egiptum ip
se ioseph manifestauit se illis an
teq̄ redirent ad patrem suum Un
de in actibus apostolorū habetur
q̄ ioseph secundo scilicet aduentu
cognitus est ab eis **V**nde proſus
mendosum est quod in alchorano
subiūgitur q̄ in secundo reditu fili
orum ipsius iacob ad eum ipse ia
cob ex iugi fletu propter ioseph
amissionē maritū oculorū albugi
nē et exarationē et quod tunc ro
gauit filios suos dicens **O**bscuro
ros filij vt tumores de ioseph frē
q; eius persecutatū proficiſtamini
Tercio itaq; pfectis et ad ioseph
peruenientib; ipse respondit **A**n de
ioseph memores facti estis hiespō
derūt. **T**u ne es ille ioseph ait e
go sū **H**ec hanc meā familiā pa
tri nro feretes in eius faciem vt
lumē recipiat proiate **E**cce omnia
ista sunt ficta et falsa quia et ipse
iacob sanctor filio suo ioseph po
tuit h sibi miſis ppijs tale benefi
ciū impetrasse nec verū est q̄ plo
tando fuit execat. nec frēs tre
cio missi fuerūt ad inquirendū de
ioseph et benyamin **A**ddit quoq;
in alchorano q̄ ioseph parentes su
os honorifice suscepit cum tamen
ex geneſi conſtat q̄ mater eius iā

diu ante fuit defuncta **N**am ipsū
benyamin paciendo obicit. **E**cce
quot et quanta mendata vult
falsissima mahon in vno capitulo
et quod sceleratissima in est de
o ea attribuit **D**aracēn?

Regere non valeo quin reatatio
alchorani multū discordet in hys
a scripturis veteris testamenti **I**n
aliquib; tamen ai illis posse con
cordare videtur **C**ristian?

In scripturis diuinitus reuelatis
nec vnū continent mendaciū **E**t
cur vos sectatores legis machome
ti non legitis nec habetis scriptu
ras nouā ac veteris testamenti?

Daracēnus **R**egifer no. cor. p
hibuit eas nobis tanq̄ corruptas
et inficitas **C**ristianus

Dic suam re lauit nequitiam ym
mo ideo eas vobis phibuit ne ex
earum lectione deprehenderetis
errores atq; mendata alchora
ni et aliorū que doauit **D**ar

aracēn? **P**utas alchoranū in p
alligato capitulo tantū continenti
scripturis legis tue ac moyſi?

Xpian? **N**on vtīq; pmo pene
in singulis capitul; tradidit eis de
sed vni capitul; falsitates cā cpe
ph iduri leges q; q̄s tradidit iul
stific esse pbāt **D**aracēn?

Que **X**pian? **D**e iusticia et
ipietate quādam legū machometi.

Araul? septim?
Triſimoquinto alcho
rani capitulo datur lex to

uxorū repudiū ita ut liceat maritis
suas repudiare uxores et eas rursus
recipere usque ad tertiam vicem - sic ut quod
ternarium numerum non excedat in
repudiando et recipiando. **Q**uam scelerata
et impia est lex ista nec est
lex sed turpissima fex et innumera
bilium inuicem et atque occasio uicio
rum. **R**empē autem uiri ac iuuenes sint
ad opera carnis peruersi si quis uide
rit puellam sibi placere pulchram ama
bilem finget se autem ea uelle coniugium
tractare et perseveraturum autem illa
autem tamen intendat eam repudiare cum fu
erit faciat amplexibus eius. **D**icque
cum deflorauerit ac alijs asperna
bilem fecerit eam abiciet ipsam quod est
maxime iniuriosum. **I**nsuper iuxta
hanc fecerit coniugium non erit nisi pre
ceptato quedam atque probatio se
minatum ipis feminis precipue pi
culosa tum uiri uicem propter fiant su
as abicere coniuges si id possit. **A**m
plus matrimonium etiam de lege na
ture ordinatur ad conuenientem prohis
educationem ac informationem in mo
ribus et ad eius provisionem et cor
rectionem ad que omnia valde necessa
ria sunt ut pariter simul promaneant
non ut ad libitum separentur. **P**reterea
per matrimonium contrahentes sibi in
uicem dant sui corporis potestatem si
placuerit non ad tempus determinatum
sed usque ad terminum uite ipsorum. **T**er
tium autem alteri potestatem proprii cor
poris ad tempus metricale esse uide
tur. **T**alis quoque libertas repudiā

di uxore est inimitate et infidelita
tis occasio. **C**um enim uxor ignoret an
repudiabitur prouidebit sibi de bonis
mariti pro posse secreta. et quando re
pudiatur tam ipsa quam eius propinqui
indignabuntur hostesque fient uiro
repudiati. **I**terum repudiandi fauor
tas tam in uiro quam in femina concupis
nutrit et auget. ad cuius refrenati
onem ordinatur conubium. **C**eterum con
cupis quoque per plura uagatur et aut
uagari permittit eo irrefrenatio
et imoderatio redditur et semper
reuera querit obiecta. **Q**uod longe
est hec machometi traditio ab e
uangelica christi doctrina quam frequenter
mahon commendat quousque in isto mil
lenni et alijs contradicat eisdem. **I**nterro
gatus etenim christus a pharisaeis an
licet homini uxorem suam dimittere
quacunque etiam. **R**espondit non le
gistis quia qui fecit hominem ab in
itio masculum et feminam creauit eos
et dixit propter hoc dimittet ho mo
patrem suum et matrem et adheret
uxori sue et erunt duo in carne una.
Itaque iam non sunt duo sed una caro quousque
ergo de coniugio homo non separet. **D**ic
et sapientes gentium asseruerunt in
diuisibilitate esse de ratione coniugii.
Dartacenus. **C**ur legem huius re
pudij ita condempnas quam deus in le
ge moysi approbasse monstratur iu
bens scribi libellum repudij. qui et
per malachiam prophetam locutus est
Cum odio habueris uxorem dimitte
eam. **C**ristianus. **A**d hoc dominus

saluator respōdet q̄ de⁹ per moysē
vroū repndiationē nō licēdavit
nec iussit vt licitam s̄ pmisit pp̄t
iudeoꝝ dūciā ad vitandū enomi
us malū quia iudei cruceles ac du
ri p̄ni erant vroses suas dū ode
rāt eas occidere. **Uñ** cū ad malachy
am dixi s̄ deus verba que allega
sti volens ostendere quo sensu pro
tulit verba illa adiecit **O**priet
aut iniquitas v̄stimētū eius **Vic**
quoꝝ permisit iudeis ad vsurā acō
modare extraneis et tamē nec tu
ob hoc vsurā cōmendas **Dara**
cen⁹ **Ex** iſepabilitate m̄imonij
multa mala et mēdū prolificatiōi
ac proli contraria oriūtur vt si v̄pos
fiat leprosa tunc enī nō pariet ni
si p̄lem radicaliter lepra iſectam
et si fit turpis odiosa seu leprosa
nec possit repudiari erit adultero
rū occasio suo marito • **Demiqz** q̄
dā mulieres sūt steriles ex q̄b⁹ vit
nūq̄ phicaret ymo q̄dā femine
a quibūsdā viris nequeūt ip̄teg
nari que tamen ab aliis viris nō
nullis poterūt fecundari **Et** idem te
nēdis de viris q̄ si ilic; aliquas po
terūt ip̄regnare nō alias similit̄er
quedā femine fluxū menstroꝝ ie
reſtingibilem patiūtur • ergo i caſi
b⁹ istis iſepabilitas m̄imonij
in eriū verget deteriore **Xpia**
nus **Nō** dubiū quī m̄imonio
anneꝝa sine multa mala penaha
quas ob m̄imonioꝝ fidem deus
iussit equanim et tollerari **Vine**

de cōiugatis dixit apōstol⁹ paul⁹
tribulationē carnis habebūt hui⁹
modi **Demqz** leges p̄cipaliter
ac drecte intendunt bonū comūi
tatis non particulatis persone q̄
uis ergo iſepabilitas cōnubij i
pediat prohibitionē aut prolis sa
nitatem in aliquo casu et certis p̄
soms expedit tamem ad bonū pro
lis simpliciter atqz cōiter **Dar**
acen⁹ **Ergo** i hui⁹ cemoi casib⁹
eſſi saltē dispensandū i lege cōi
Xp
ristianus **Origo** et ma
ter dispensationis ē vera necessitas
euidēs v̄ utilitas • ex tali aut dis
pensatiōe sequerēt i cōueniētia m̄p
ta **Nā** z mulierib⁹ absqz eay tū
pis p̄nt acc̄ere lepra defectus
cōsimiles; defectus et incurabiles
moebi et tunc amplius indigent
matroꝝ ope atqz solacijs et si tūc
repudiātur sine suis de meritis
affligerentur ac punirentur
Daracen⁹ **Gravis** est iſepara
bilitas ista **Xpian⁹** **Quis**
mirū si tibi gravis videat̄ cū et a
postoli audita p̄m̄ a xp̄o ista iſepa
bilitate locuti sit **Si** ita ē cā hois
cū v̄pos n̄ expedit nubē v̄tū p̄ au
pilia grē ac pietatis diuine facile
tolleat̄ q̄ aliūde itolleābiliā ēputā
ē **Daracen⁹** **Spe**cialit̄ gravis ē i
ſepabilitas ista si n̄ lic; v̄ro h̄it̄ v̄
orē nisi vnam dūc̄z at tēpore vno
Xp
ristianus **In** hoc quoqz
sceleratissime vos decipit vester le
gillator ymmo decaptor et legum

defraudor q̄ tāta v̄porū pluralitate
viniq; vico cōcessit p̄ vt hoc se
quēti articulo tibi clariue cōpba
lo

Quod viciosa sit v̄porū plura
litas quā mahon cōcessit v̄m ma
no **Articulus viij. Crisia**
n̄

Octavo alchorani capitulo
cōtinet̄ duas aut tres ā
quatuor v̄pores ducte nisi
timueritis vos eas nullaten̄ pos
se pacificare. tunc enī tot quisq;
accipiat q̄t sua manus quieuerit
castigare. At vero xxxij. alchorani
capitulo legitur Castitate seruate
nisi cum p̄p̄is v̄p̄is aut sibi sub
iectis et ancillis inde enī nulla q̄
rimonia fiet. sic itaq; mahon h̄c
trauit cuiuslibet viro habere quatu
or p̄cipales v̄pores et e. 12. ancil
las ac subditas. empticias vero et
in bello acquisiteas tot quot quis
poterit obtinere et ferre. Ecce q̄ in
effabiliter viciosa iniusta et detes
tabilis est sex ista. Et quis v̄m q̄
ita exposuit genus humanū h̄bidi
ni sicut mahō. Et quid mirū q̄ tā
iestimabil̄ hoīm multitudo ad car
nali p̄ona legē illam totā impu
nitatis et carnalitat̄is amplectit̄.
Demq; sicut p̄rehabitu est i ma
trimoniali cōtractu vir et mulier
corporū suoz p̄tatez transferūt in
alterut; ita q̄ marit; corporis sui
p̄tatem n̄ habet q̄tū ad ea q̄ sūt
carnalis cōmixtiois s; v̄por et ecō

uerso. **P**ost q̄ ergo maritus v̄m
v̄pori sui trad. dit copule p̄tatem
non potest illud obligare volūtatī
alterius seu secūde v̄poris nec tra
dere ei. Insup nec potest nec deb; se
ad impossibilia obligare. Cū ergo
vir valeat volūtatī v̄m; satisfacē
cōiugis q̄tū ad debiti rōnem.
qua rōne plures poterit v̄pores
accipere. Amplius matrimoniū ad
refrenationē nō ad nutrimentū et
dilatationē concupie ordinatur.
Pluralitas aut v̄porū concupiscē
tiā magis inflāmat. nutrit. dila
tat. **D**icere ita inter coniugatos de
bet esse cohabitatio amicitabilis atq;
pacifica. p̄mo cum amicitia et car
dia sint p̄cipua vite p̄sētis b̄
sūt maxime appetenda et exquirē
da. **I**dcirco qd̄ eis potissime adūsa
tur maxime est vitand; plurali
tas aut v̄porū quasi semper est in
citamentū discordie. fomētū rixaz
inuidētie radicē. sūme ergo vitāda
sursus pluralitas ista est v̄porib;
incontinentū multatū suspiciōnū
malatū et tristitiarū indignatio
nū ac maluolētiāz iuitē. **E**st q̄q;
ocasio q̄ vir nūc istā nūc illā de
facili aspernatur atq; q̄ fragiles
seie viros alios cōcupiscāt cū v̄m;
earū appetitōi et exactioni satisfacere
nequeat. **A**d huc at cū mētes
v̄porū ab arte virtutū nil magis
deiciat et eas nil magis absorbeat
deprimat inebriet̄ brutalesq; faci
at q̄ feminea blandimenta libido

irrefrenata ac vsus veteroz allu-
du? cōstat q̄ tam imoderata v̄roz
pluralitas maxime sit notuavita
da v̄re salutis ac spūalis p̄fect?
impedita. **Daracēn?** Quo
modo sic argumētis: loq̄ris qua
si ignores multos testamēti v̄ris
sanctos viros habuisse plures v̄-
ozes p̄mo et cōubinas. **Rōne et**
v̄n? plures p̄c impregnaē v̄roz:
ymmo cū pauca sint menses anni
in quibz decet virū suā cognoscere
coniugē impregnata nāqz n̄ decz
eū accedē v̄s quoqz fuerit post p̄tū
purificata. **Rōne expediēs existat**
vt habeat cōiuges plures. **Cri-**
stian? Si summū aut precipu-
ū hominis bonū in vita hac esset
carnali propagatiōi vacare bene
obiteres h̄ cum v̄tuositas salz qz
hominis in hoc mūdo cōsistant vt
in v̄ra p̄vidētia saluari sapienti-
a atqz virtutibz crescat cotidie p̄-
sertim in spiritali dei ac propimo-
rū amōe a quibz v̄rozū pluralitas
maxime impedit. **Certū est argu-**
mentū nū nullū esse vigoris. **Por-**
ro qđ de patre bz veteris testamē-
ti assumis nūc locū nō habet. **Rā**
ill ex dispēsatiōe dīna aut īspiāti-
ōe supna et ex rōnabili cā plures
dixerūt v̄roz q̄a tūc cult? v̄ci dei
ī vno p̄p̄o viguit. **Et p̄ carāle p̄li-**
ficatiōe q̄ v̄uabat fuit qz paucitas
hoīm ē spectu latitudis t̄re et multi-
tudis gētū q̄ nūc sūt. **Porro obīe-**
q̄s sū illi habuisse legūt eāt eaz

v̄roz legitime h̄ scūdant et min?
p̄cipales sicut ī gen? bala et zel-
pha itd? vocatur v̄roz iterdū cō-
ubine iacob. **Est enī cōsuetudo sēpē**
et veteris testamēti tales scūdari
as et min? p̄cipales v̄roz dicē
cubias. **Daracēn?** **Sz** nimis
arta et spitalē lex xp̄i idcirco n̄ cō-
b? p̄p̄ocōāta ideo pie et sapi ter-
egit alius m̄mittēdo plebi arabū
machometū cū lege lara ac facti
in cui? alchorano habet. **Deus ne**
quaq̄ difficilia seu ardua requirit
a nob? **Apian?** **Jam tibi p̄-**
bavi q̄ lex machometi nō sit dimi-
tus data h̄ saclega et mēdosa et q̄
post euāgelij diuulgationē v̄m̄ si
hoīes in hoc mūdo ad legē euāgelij
cā teneāt qz lex machometi sit
oīo cōtraia legi xp̄i qui in euange-
lio p̄stiat q̄ arta via et angusta
fit porta q̄ ducit ad vitā et pauca
int̄at per eam. **Deniqz** sicut vn?
homo paulatī crescit istruit atqz
ad p̄fectiora pducit sic gloriol? et
adorād? v̄m̄ulo? creator voluit suc-
cessus gen? humanū ad meliora
spūaliora et p̄fectiora pducē. **Hinc**
p̄cōtuit legē naturālē dēde p̄ moy-
sē p̄stitit legem scriptam. **Pos-**
tremo p̄ xp̄m legē euāgelicā spita-
lē p̄fectā. **Abit ergo vt post e-**
uāgelice legis p̄m̄lū orbe diuul-
gatiōe credat desup data lex lar-
ior lex rudis carāl ēmissa. **Darā-**
cēn? **Lex xp̄isti tā rigorosa nō**
est multitudini hoīm rudi apra

Deus aut? sapientia
... impellit v̄ia
... v̄roz v̄roz
... cōsuetudo
... et p̄cipales
... v̄roz dicē
... cubias
... Daracēn?
... Sz
... nimis
... arta
... spitalē
... lex xp̄i
... idcirco
... nō
... cō-
... b?
... p̄p̄ocōāta
... ideo
... pie
... et
... sapi
... ter-
... egit
... alius
... m̄mittēdo
... plebi
... arabū
... machometū
... cū
... lege
... lara
... ac
... facti
... in
... cui?
... alchorano
... habet
... Deus
... ne
... quaq̄
... difficilia
... seu
... ardua
... requirit
... a
... nob?
... Apian?
... Jam
... tibi
... p̄-
... bavi
... q̄
... lex
... machometi
... nō
... sit
... dimi-
... tus
... data
... h̄
... saclega
... et
... mēdosa
... et
... q̄
... post
... euāgelij
... diuulgationē
... v̄m̄
... si
... hoīes
... in
... hoc
... mūdo
... ad
... legē
... euāgelij
... cā
... teneāt
... qz
... lex
... machometi
... sit
... oīo
... cōtraia
... legi
... xp̄i
... qui
... in
... euange-
... lio
... p̄stiat
... q̄
... arta
... via
... et
... angusta
... fit
... porta
... q̄
... ducit
... ad
... vitā
... et
... pauca
... int̄at
... per
... eam
... Deniqz
... sicut
... vn?
... homo
... paulatī
... crescit
... istruit
... atqz
... ad
... p̄fectiora
... pducit
... sic
... gloriol?
... et
... adorād?
... v̄m̄ulo?
... creator
... voluit
... suc-
... cessus
... gen?
... humanū
... ad
... meliora
... spūaliora
... et
... p̄fectiora
... pducē
... Hinc
... p̄cōtuit
... legē
... naturālē
... dēde
... p̄
... moy-
... sē
... p̄stitit
... legem
... scriptam
... Postremo
... p̄
... xp̄m
... legē
... euāgelicā
... spita-
... lē
... p̄fectā
... Abit
... ergo
... vt
... post
... e-
... uāgelice
... legis
... p̄m̄lū
... orbe
... diuul-
... gatiōe
... credat
... desup
... data
... lex
... lar-
... ior
... lex
... rudis
... carāl
... ēmissa
... Darā-
... cēn?
... Lex
... xp̄isti
... tā
... rigorosa
... nō
... est
... multi-
... tudini
... hoīm
... rudi
... apra

Xpian? Deus cui? sapienti
e non est finis nulli impossibili
precipit. Ipse quoque vere opus huma
ne fragilitatis inexcellit clarissi
me intuens potes est et parat sub
uenire infirmis. Immo per caritatis
feruore pro solatione dinas per
gratiam et virtutes infusas per dona
et fructus spiritus sancti tam copiose et
gratiolose succurrit hominibus beniuo
lis ac deuotis ut de euangelica lege
locutus sit. Jugum meum suauis est et
onus meum leue.

Daracenus
Vide quod legislatoris nomen sic vituper
dis et in legem sic despicias. **Cristia
nus** Si in scripturis noui ac ve
tens testamenti quod et legislator tuus
diuinitus datus factus es instructus
et absolutus neque super hoc mi
raris. Verum ut coiter fertur amor
inordinatus et odium peruertunt iu
dicia. Cum itaque tot annis fueris ad
legislatoris tui eiusque legem tamquam ad
magna locum fortiter atque erronee
affectus non miror quod de eorum ex
trema et vera improbatioe mirearis
et obstupescas. Interea iam perperde
quales fuit legislator tuus.

Daracenus Virtuosus et iustus per omnia
fuisse censeo quod ad vniuersi veri dei cul
tu homines vicibus totis adduxit.

Xpian? Ego tibi ostendam quod sce
leratissimus et libidinosissimus et in
iustissimusque extiterit.

**De viciofissima libidinositate
et maliciofate machometi. Ac
tunc non?** **Xpian?**

Uicesimo sexto alchorani ca
pitulo legislator tuus ait. Quis
deterior quam deo medacium i
pones vel se missum fuisse a deo me
dacium perhibens. Cum igitur sit proba
tum tot et tanta medacia diuine scrip
turae contra in alchorano contine
ri que mahon asserit sibi diuinitus
reuelata sequi medaciter dixerit et
se dei nuncium ac prophetam atque tam
innumerabilia deceperit in haec hominum
constat quod nullus sit eo deterior.

Daracenus Quauis ad quedam
eorum que obiecasti formaliter res
potere nequei. attamen si recol dixerit
i quosdam sapientem legis nunc ad ea
forsitan posse dare responsa aut certe
incipit tempore suo.

Cassianus
Et quod dices ad id quod nunc tibi obicit
o. Ego xx. alchorani capitulo intro
ducat mahon deum altissimum sibi di
centem. O prophetam mulieres omnes quibus
donanda dederis omnes tue manus pro
emptione subditas et amice tue
matremque filiarum filias. Omnes
item bonas mulieres tibi gratis suc
cumbent sapientes. licitas tibi constituo
hocque tibi soli permittitur has
a te remoue illas adiunge pro libi
tu tuo. nec propter abiectionem nisi dilex
eris eas molesteris. Ille namque tuo
voto parere debent. Quid tibi vide
tur de ista concessione? **Daracenus**
Deus qui omni lege superior est
dispensare potest in legibus a se da
tis et vni pro altero privilegia dare.

Xpian? Cur putas privilegium

illud cognoscendi consanguineas
et affines aliorumque coniuges atque quales
cumque puellas ac mulieres quibus dona
da donauerit machometo concessum
Daraen? Et suscitauerit et gene
rarumque ex illis viros virtutum ac dei pro
phetas. **Xpian?** Cur abrahe
et moysi ac sanctorum machometo
non est privilegium illud concessum. Denique
que scriptura aptissime docet et experien
tia pandit electos et bonos genera
re ex malis et reprobis et contra pro
mo optimos et electissimos ex pro
uissimis et vice versa sicut pessimum
ezechias ex ipsissimo achas est ge
nitus vniuersissimumque iohannes ex sce
leratissimo amon. **Daraen?**
Deus omnipotens in diuersis ho
minibus diuersimode secundum
suum beneplacitum operatur nec
possimus quorumlibet operum e
ius exponere rationes. **Xpisti
anus.** Et nonne satis multe fe
mine erant in prete et terra ac reg
no machometi ex quibus potuit
generare. quid ergo necesse erat
ut contra legem et consuetudinem contra
honestatem et exemplaritatem proximis
et alijs maritatas accedat. Denique
cum machometus instar tauri lubri
cissimus fuit atque ut ipsum et falsum
tantum potuerit cum mulieribus agere ut
alii viri quidam ad coitum fortes
unde creditur quod illud fuerit sibi re
uelatum a deo et quod non nequiosum
ac libidinosum commiserit istud. **R.**
enim per miracula hoc probauit nec

per scripturas neque per rationem. pro
mo scripturis nouum ac veteris testa
menti istud omnino contrariatur et omni
tamen impugnat legemque naturali qua
iubemur facere proximis sicut no
bis fieri cupimus. fuit quippe spiritus mali
hominis scandalosissimusque pusillorum ac
cum incertitudinis probris et exhereda
tionis. Preterea si omnia rite pen
sentur oritur violenta suspicio quod
non amor virtutis sed furor libidinis
incitauerit eum ad costringendum quod
tale privilegium sibi esset collatum
quod admodum namque iam tactum
est ad coeundum instar tauri fortis
simus et lubricissimus fuit. habuitque
quidem uxores legitimas duas
etiam concubinas. Et tamen hijs om
nibus non contentus dixit sibi ince
stus et adulteria licita esse. libido
enim quo amplius relaxatur et per
plura vagatur eo plus irritatur
et inflammatur nec contentatur.
Insuper voluptatibus istis obscen
is porcinis caninis homo ille
vacuus sic fuit victus inebria
tus et furens quod etiam beatitudi
nem hominum in eis constituit pro
ut de hoc infra plenius tangam.
Porro ad verum dei prophetam
ad legislatorem diuinum et verum
heroicum spectat diuinorum con
templatione insistere. exercitijs
spiritualibus inherere. concupiscenti
is dominari. carnalia aspernari.
exemplarem consistere. et propria
documenta implere. **A.** contentum

A contemplationibus autem occupationibusque diuinis et exercitijs spiritibus virtutibus inchoat potissime in peccatis tam irreuerentia comixtio mulierum et immoderatissimus usus venereorum. unde et ipemet mahon conuulsione panem se subditum ait in alchora. Nocturnos coitus cum mulieribus permittit nobis deus sciens non huiusmodi abstinentiam tum difficile tum impossibile esse. **Daracen?** Multa obitas contra hanc generalis licentiam cognoscendo qualis bet mulieres nichilominus dicere possumus quod sicut aliqui sancti veteris testamenti multas habuerunt uxores quibus tamen vni sunt moderata ita et mahomet noster. **Cristian?** Nullus sanctorum illorum vniquam asseruit sibi licet aliorum uxores cognoscere aut cognatas lego prohibitas commisceri. **Dicitur** est quoque sanctorum illos non sine dispensatione et inspiratione diuina plures habuisse uxores et causam ob quam pluralitas uxorum tunc fuit permissa post euangelice legis promulgationem; locum neque habere. **Postremo** quod dicit castigatus fuerit sanctus dauid pro adulterio cum vna muliere patratum non latere. **Daracen?** Dauid ut dicit pro adulterio cum vna sola commisso grauiter est percussus. cum ergo legis noster aliorum uxores et cognatas suis frequenter commixtus non solus sit peccator in omnibus prosperatus ac sublimatus euidenter apparet quod ex

diuina licentia id egerit. **Cristian?**

Deus suos dilectos castigat ac purgat in vita presentis ne eternaliter condemnentur. reprobos vero frequenter permittit in suis desiderijs adinuerti omnibus ac vicijs in pene ambulare ac prosperare quam in isto iudicio eterne eos damnationi reseruat. **Daracen?** Et preterea elicio quod et felicitas quam machomet nobis in paradiso promittit tibi displiceat idcirco de hoc te audire desidero. **Cristian?** Qualis quisque consistit talem sibi promittit finem demumque qualis fuit legis veteris talis et lex eius tale quod promittit premissum legis sue auctoribus de quo quid sentiant veteri theologi et christiani catholici articulo preterea sequenti.

De tibi detestabilique errore machometi beatitudine constitutis in carnalibus delectationibus gustus et tactus. **Articulus 1.** **Cristian?**

Sicut in diuersis alchora capitulis continetur premissa machometi homines boni ac creduli erunt post vitam hanc in paradiso iustitiam ibique seruis vestibus induentur torquibus aureis ornabuntur in lectis altis et deauratis iacebunt et ex eisde et diuerso ordinatis dispositis vici se iuuic intuebuntur. **Femine** autem nusquam dirigent oculos suos nisi ad suos maritos. **Atque** ut ait **fluēt** in paradiso illa et resti copiosissimi tui lactis mel?

prout rō naturalis ac dina scriptū
ta docet **M**ahon autē secutus est
q̄sdā epictetos rudissimosq; phi
losophos qui felicitatē hoīs in de
lectationibus sensuabib; gustus et
tact; cōstituerūt quoz stulticiā ac
ruditatē tam platoici q̄ paripate
tica mento irriserūt rōnabiliter ē
p̄bauerunt. ac multiplex confu
derūt **A**bsit vt nobilissimi actus
fidei spei et caritatis sapientie ac
lacie ad delectatiōes carnales fina
liter ordinētur et p̄t illas deo p̄i
cipaliter ministrētur **P**roterea spū
de gustato desipit caro et quāto q̄s
deū gloriosū et excelsū p̄hūdus cō
templatur. ardēt; amat. dulcē
gustat. tāto plus fastidit carnalia
et delectamēta aspernatur vñcā
Porro si mahon vñq; fuisse et vic
spitalis et cōsolationes dinas exp̄
tus. nūq; tam insipientissime of
fer locutus **A**t vero x̄ps paradisi
nobis p̄misit celestē societatis ā
gelice. fructuōis deificę. visionis
dine. et plenā ac cōtētiuā oīo pos
selsionē boni illius. q̄d nec ocul;
vidit nec auris audiuit nec in cor
hoīs viatoris ascēdit non paradī
dysum talem qualem caro et s̄g
uis ymo fex carnis et sanguinis
concupiuit et qualem sordidissim;
ac spurcissim; mahon sibi prepai
sime optauit qm̄ delectationes in
cōpabili meliōes maioēs nobi
liōes ac dimiōes neq; fuit taur;
ille libidinos; exp̄t; q̄ īspitio dei

suā libidinē cupidinēq; constituit
nō sinceris; de; honorē laudē et glo
riā eternalē **D**aracen; **D**iu
te disputatē patienter audiui et ea
que intulisti partē v̄ra esse cōcedo
Dicit et enī sapientis legis nēe
et auicēna ac algaz el cisdē rōnib;
quib; et tu pro p̄te iā vsus es pro
bant q; vtq; sit quedā melior ho
minū b̄tudo q̄ ea quam tetigit
mahumet q̄ ī cōtēplatiōe p̄me ac
sūme v̄ritatis; h̄silit **S**; p̄pheta
ac legifer noster de ea loq; om̄nit
qm̄ rudibus imaterialiū rerū ita
pacib; loquebat; quēadmodū moy
ses sola terrena bona. p̄ p̄mio dīni
obsequij sp̄s p̄dissē videtur
Epian; **H**ec est coloratiō q̄dā
q̄ sapientes tui legis sue ac sui legis
latoris de licamēta coloratē nituntur
ne cūāie v̄re sapiētib; hiant r̄di
culū. **P**orro si vt asserūt mens
ep̄titit machoēti ponē b̄tudinē
sp̄ritalē et p̄fata corporali felicitate
p̄restatiōrē. tur ī toto suo alcho
ranō aut aliis suis scriptis nullā
inde efficit mētiōnē. quēadmodū
moyes in lege sua inserit aliqua
ex quib; cuiusdē ostēditur q; v̄rā
hoīs b̄tudinē cōstituit in clavo
et facili inditu deitatis ymo appa
ret q; nō fuerit m̄tēno mahon p̄
mittere sp̄ritalē felicitatē et melio
rem am̄ in sua dicat doctrina solū
paradisi aureū smaragdinis et iacin
ctis inēpositū est distinctū oī fructi
tera arboris cōstitū de torrentib; per

amea fluētis q̄ alia q̄ lac alia
mel albū alia vinū purissimū fū
dūt dies ei⁹ mille ānoz ānus q̄ora
gita miliū ānoz q̄d ḡ. **Nuq̄** nō
illa b̄tūdī vidē sufficē. qui ymo
Ecce q̄ ceorporalia ista affirmat
sufficē ad salutē **Baracē** **Ru**
dib⁹ dixit h̄ **Cristia⁹** **Rō** rudi
b⁹ h̄ ab die callidissio iudeo quē ⁊
prudētissimū ēputauit dixit h̄ vt
i p̄alligata scripta ap̄tissie patz si
et spiritalē p̄suisset felicitatē
salatē iudeo illi hinc aliquid teti
giss̄ **Baracē** **Vis** ergo b̄tū
tudinem in solis spiritalib⁹ pone
re bonis **Xpianus** **Essencia**
le p̄miū et sūma felicitas electōrū
in dicitatis clara et fruiā visioe
cōsistit. p̄miū v̄o accidētale et mi
n⁹ p̄cipale in asp̄ū huānitatis
p̄pi in itūciōe virginis gloriose ⁊
oim̄ ciuū supernorū in dōtib⁹ cor
porū glorificādoz cōsistit **Estqz** p̄
babile q̄ in paradyso celesti post
diem v̄niuersalis iudicij erit voca
hs laus dei suauissim⁹qz cōcentus
ip̄aquoqz corpora gloriosa suauissi
me redolebūt sed nullus erit vsus
v̄tādīs null⁹ d̄ubit⁹ nulla cōesti
o nulla potatio **Baracē** **Rōne**
vnusquisqz ēsurget i pristino sexu
Xpian⁹ **Utqz** **Baracē**
Et cur hoc si n̄ erit vsus mēbris
rū illorū **Xpianus** **Ob** spe
ciei decorē et cōplēmētū **Bara**
cē **Cum** delcātiōes gustus et
tact⁹ sint intētissime si hec d̄cēt

in b̄tīs nō erit in eis delcātio pleā
et vniūsal⁹ **Xpian⁹** **Omnis**
delcātio decens beatos erit in eis
et tanta erit in eis delcātio spirita
hs vt ois delcātio mūdi huius ac
sensual cōp̄atione nullius ex̄ter
momenti si aut vis affirmare q̄
sine ex̄ceptiōe omnis delcātio icrit
eis sequetur q̄ et multe delcātio
nes inatūales ac viciose ymo et
contra natūam in q̄bus nōnulli
p̄apue delcāt̄ erūt in eis. m̄tū
q̄ nō erubescis de carnalitib⁹ ⁊
deliamētis tui legillatoris qui in
sua dōct̄ina locit⁹ est qualisqz ⁊
quotcūqz m̄hēs v̄lūt h̄nt in pa
dyso quib⁹ et cōmiscētur qualit̄
et q̄n et v̄bi et quātū et q̄ciens v̄
lūt **Baracē** **Cur** p̄ci⁹ cōfi
teris visum ⁊ auditū ⁊ etiā odora
tū habere post ēsurrectionē vsū ⁊ de
lectationē i suis obiectis q̄ gustū
et tactū **Cassian⁹** **Act⁹** et de
lectiōes visus ⁊ audit⁹ n̄ ita discō
uemūt p̄fecto ip̄assibili et imorta
li statui b̄tōz quēadmodū **act⁹** ⁊ de
lectiōes tact⁹ et gust⁹ si at corpora
glorificata erūt odoris dulcissimi vt o
p̄mor odorat⁹qz actū suū ⁊ delcāti
oēs habebit eximīā **Baracē**
Cur act⁹ ⁊ delcātiōes gust⁹ ⁊ tact⁹
discōueiūt statui b̄tōz **Xpian⁹**
Qm̄ act⁹ ⁊ delcātiōes ille d̄huiūt
corruptibili vite ad h̄eni accipim⁹
tū vt vite corruptio q̄ ex cōsuetiōe
h̄oī radical possit accidē. v̄l vt ad
ogruā p̄ueia magitudis quātitatē

act⁹

h̄oī

act⁹
m̄tū
p̄apue
delcāt̄
erūt
in
eis
m̄tū
q̄
nō
erubescis
de
carnalitib⁹
⁊
deliamētis
tui
legillatoris
qui
in
sua
dōct̄ina
locit⁹
est
qualisqz
⁊
quotcūqz
m̄hēs
v̄lūt
h̄nt
in
pa
dyso
quib⁹
et
cōmiscētur
qualit̄
et
q̄n
et
v̄bi
et
quātū
et
q̄ciens
v̄
lūt
Baracē
Cur
p̄ci⁹
cōfi
teris
visum
⁊
auditū
⁊
etiā
odora
tū
habere
post
ē
surrectionē
vsū
⁊
de
lectationē
i
suis
ob
iectis
q̄
gustū
et
tactū
Cassian⁹
Act⁹
et
de
lectiōes
visus
⁊
audit⁹
n̄
ita
discō
uemūt
p̄fecto
ip̄assibili
et
imorta
li
statui
b̄tōz
quēadmodū
act⁹
⁊
de
lectiōes
tact⁹
et
gust⁹
si
at
corpora
glorificata
erūt
odoris
dulcissimi
vt
o
p̄mor
odorat⁹
qz
actū
suū
⁊
delcāti
oēs
habebit
eximīā
Baracē
Cur
act⁹
⁊
delcātiōes
gust⁹
⁊
tact⁹
discōueiūt
statui
b̄tōz
Xpian⁹
Qm̄
act⁹
⁊
delcātiōes
ille
d̄huiūt
corruptibili
vite
ad
h̄eni
accipim⁹
tū
vt
vite
corruptio
q̄
ex
cōsuetiōe
h̄oī
radical
possit
accidē.
v̄l
vt
ad
ogruā
p̄ueia
magitudis
quātitatē

Porro cōmixtio maris et femine
ad speciei cōseruationē ordiat̄ qua
tūdesse sp̄ci qđ in diuiduo perpetu
ari nō valet in similib⁹ sp̄e iugiter
confundere **Barraen⁹** Hoc
loū habet in vita p̄nti nō in futu
ra **Apian⁹** Ad quid ergo in
beatis erit comestio atq; cōmixti
o **Barraen⁹** P̄cip̄t delat̄i
onē dūtaxat **Apian⁹** Non
ne vita illa est ordinatio et hone
stior vita p̄nti Cū ergo in vita hac
viciōsū sit p̄pter illā solā delat̄iōē
carnalē alimētis ac veneris vti
multo viciōsius est in vita futu
rā ob solā delat̄iōē carnalē alimē
tis ac veneris vti **Barraen⁹**
Dispar est vō finis et status
dissimilis • beatitudo aut̄ hoīs ex a
nima et corpore cōposita vti atq; de
lectationē videlicet carnalē ac spiri
talē requirit **Cristian⁹** Dele
ctatiōes iste nō compatiūtur se in
uicē p̄fecti in gradu sup̄mo p̄tout
eas ascribis beatis • Spirituales
nāq; diuicie si sint multū int̄ se oīo
rapiūt mētē in se et caruales de
licias tanq̄ bestiales ac viles faci
ūt fastidire ac despic̄i sed et delo
ctatiōes gustus et tactus p̄f̄t̄i vne
re mētē absorbēt et a spiritali
oblectatiōe auertūt **Hinc dicim⁹**
qđ desideria et oblectamēta carna
lia sunt laquei irrecitēs et funes
cōst̄rīgētes seu vīcula captiuita
tiōis humanas flāme quoq; ex
urtes ac tenebre excretaes corda

huāna **Barraen⁹** Nōne tu
dicis qđ in hoīe porthoplausto si
nō peccass̄ fuisset generatio cōelli
o atq; potatio sine inordinatiōe et
culpa **Apian⁹** Naud dubiū
qm̄ p̄m⁹ homo etiā si nō peccass̄ p
hificass̄ p̄t vsū vxoris delationēq;
seminis ideo t̄to eguisset et potu
sed propter dilat̄ionē plis agno
uiss̄ vxorē p̄mo et nūc vita virtu
osi p̄nt sine pctō vti vxore et alimē
to dū desiderio plus ad dei obsequi
educāde aut p̄t sustētatiōē na
ture exeret hui⁹ modi actus **Inte
rea** expiētia docet frequēt̄ in vi
ris heroycis nēe legis qđ ex altis
sima cōtēplatiōe suauissima degu
statione ac feruētissima dilectiōe
p̄me et ieritate veritatis atq; incō
scriptibilis bonitatis sic roborat̄
et absorbēt̄ i deo qđ corporeo ali
mēto per multos dies nō indiget car
nalia qđ oblectamēta ineffabili
ter spernūt nō solū tam diu vt a
ctualiter durāt cōtēplatio degu
statio ac dilectio ille sed postea qđ
ex redūdāt̄ a quadā actionū et be
lectiōnū eaz̄ in corp⁹ q̄to magis
in via felicitate que est incessabi
lis clarissima fructiua dilectiōissi
ma ac profusus arētissima contē
platio dei est tam copiosa ac vali
da redundantia in corpora btōrū
qđ neq̄q̄ alimēto indigebūt corpo
res et ipsi bt̄i omnē carnalē ac ve
nēa voluptatē ~~absorbēt~~ despiciēt *si finitē*
ac vehemētissime detestabūt̄

Daratenus Si omnipoten
tes sic disponere vna voluptas nō
impedit alia augere se inuicem
Christianus Nō aduertis q in
finali consumatione beata nō stent
simul cū et in via pēgnationis
presentis mutuo sibi repugnēt ac
vno vbi nec sitis nec inclinatio se
suas aut nulla aut min⁹ intensa
est delcātio in cibis et potibus siue
vneris In beatis autē fames et si
tis et desideria absentiu volupta
tu inclinatio v sensualis locū nō
fortiuntur **Daratenus**

Datis de isto disputauimus pun
cto **Christianus** Hoc quoq;
preceptū deo gat libro legis tue
q̄ totiens contradicit sibi metipi

Daratenus Absit vt liber
desuper missus sit talis **Christia
nus** Quod talis sit demonstrabo
Quod liber legis machometi
sibi ipsi multotiens contradicit

Articulus 9° Christianus

Cis q̄ in alchorano sepis
sime fiat admonitio cul
toribus tue legis vt eant
prehatum aduersus incredulos p̄
sectim contra participatores id ē
xpianos quatin⁹ timore et virtu
te gladij inducāt et cogant eos ad
credendum machometo et vsq;
i p̄ns sic factis nā et ipē in virtu
te gladij se missū perhibuit q̄ ge
nus prodigij nec latronib⁹ deest
neq; tyrānis Vnde decimo alcho
rani capitulo scriptū est • Quid cū

illis incredulis coratis l'ws itaq;
neminē eorū vobis associate nego
ciatorē aut sociū xl amicū nisi pri
us recta dei via iucit vobiscū pug
natū siue p̄datū finatū ec s vbi
cūq; repetos si sit possibile capite
et interficite Vnde iterū iussit vt
nō credentes eū esse dei nūcū ac p̄p̄
tam occidant aut soluāt tributū
sed hīs in alchorano sepissime cō
tradicitur • scriptū est enī ibidē q̄
to capitulo vim neq; p̄ propter le
gem infertatis cū recta prauaq; vi
a patefacte sint **Quinto** quoq; e
uisdē libri capitulo quasi ex dei per
sona dicit machometo • Tuū est
mea precepta tūmodo gentibus
patefacere **Itē** xix^o capitulo Si de
us vellet oēs tremi simul crederēt
An tu gētes ad fidē et credulitatē co
gē studes cū nisi deo volēt nemo
credē possit qui malos atq; incredu
los in sua sorte dimittit • Tuū nō
ē nisi iūcta tibi illis anūtiatē hoc
ē qd̄ xxiii^o alchorani capitulo fer
t **Quinto** nil attinet n̄ preceptū cui
q; gētū et ppliatē **Ampli⁹** xxi^o capi
tulo q̄ ex dei p̄sōā d̄ machometo •
Ros nō misim⁹ te custodē vl' co ac
torē digrediētū a lege Tuū enī n̄
ē n̄ tūm rē anūtiatē nōne i hīs ap
tissima contraditio iplica **Daratenus**
Ignoras v̄ba maiorū diuimode
posse intelligi et ad piā intelligētā cō
trahēda nōne i sep̄tis legis xpi ac
moysi aliq; etimēt q̄ prima face si
bi inuicem videntur esse contraria

Xpian? Tam cuiusdē et iso-
lubile contradictionē nūq̄ in illis
repiēs. **Rōne** in preallegatis v̄b̄
alchoāni adiuncti sunt rōnes cur
adūfarij legis tue nō sunt ad fidē
tuam cogēdi vide licet quoniā via
recta et praua via patefacte iā sūt
et qm̄ gentes credere neq̄ūt nisi
deo volente. **Harracen?** Non
ne p̄cipēs xpiani frequēter ip̄ug-
nauit adūfarios sue fidei et eos
ad suā fidem inducere sunt conati.
Cristian? Eos qui a fide xpia-
na apostatauerūt fatemur cōpellen-
dos ad fidem. incredulos vero qui
nūq̄ legē xp̄i āpleri sunt fatemur
nō impūgnādos nisi ip̄i ip̄ūgnēt
aut molestent fideles aut fidei dif-
fusionē impediāt aut ex alia iusta
cā sint impūgnādi qui si victi fue-
rūt nō cōpelliuntur ad fidem s̄ allici
p̄nt ad eā et si velit cōtra mitius
est cū ip̄is agendū quā si in sua i-
fidelitate p̄māserūt. **Harracen?**
Sūt ne et alia que in libro le-
gis nostre vidētur tibi sibi inuicē
cōtrariā. **Cristian?** Quarto
deamo alchorani capitulo quasi
ex dei p̄sona dicitur machometo.
Tu neq̄q̄ ad incredulos cū mani-
festis dei miraculis venies qm̄ ea
velut otiosa atq; cōtraria reputarēt.
Ex hoc sequi vidētur qd̄ miracula
ad incredulorū cōuersionē nil cōfe-
rāt. **Unde** et xp̄i alchorani capitulo
legitur. **Constat** nil celestū siue ē
restrū nec miracula seu virtutes i-

credulis q̄q̄ p̄ficere s̄ hijs verbis
nō solū contrariātur rō exp̄ienti-
a et scriptura p̄mo et id qd̄ xp̄i capi-
tulo alchorani narratur. **Increduli**
dixerūt ad huth. **Ros** p̄t̄ verba
tua neq̄q̄ refutabim⁹ qd̄ adoram⁹
cum tu mīme cū miraculis et virtu-
tibus nos accedas. **Unde** cōcluditur
qd̄ miracula et virtutes ad infideli-
ū cōuersionē precipue p̄sint qd̄ et
rō attestat qm̄ supernaturalis doc-
trina q̄ ex naturali rōne neq̄t p̄ba-
ri per signa et miracula soli oīpote-
ti deo possibilis est p̄banda qua-
tin⁹ media fini⁹ et p̄missis cōrespō-
deant cōclusioni. **Sicq;** moyses et
p̄phete xp̄ist⁹ atq; apostoli suas
probauerūt doctrinas. **Unde** et cris-
t⁹ disseruit. **Nisi** signa et p̄digia
videtis nō creditis. qd̄ exp̄ienti-
a verū eē testatur. nil etenim plus
mon; incredulos ad fidei suscepti-
onē nisi miracula. p̄mo et ip̄i fide-
les p̄ miracula precipue excitantur
ad reformādy se et ad faciēdy opera
multa bona. **Deniq;** xv. capitulo
alchorani recitat qd̄ increduli a ma-
chometo miracula eq̄rebāt. **In** fine
quoz p̄m. alchorani capitulo ferē
quasi ex p̄te dei ad mahon. **Di** tibi
molestū ē qd̄ tibi nō credūt celū
si potes p̄ scalas ascēdere cū virtu-
tibus et miraculis adueias tāq̄ dicit si
cū manū atq; virtutibus adueies tibi
āplius crederetur. **vides** ne qua-
liter hec verba sibi inuicē contra-
dicāt qd̄ā enī obliati nec miracul

credūt **Apian?** Propter ob
stinatos nō erant alijs incredulis
et conuertibilibz subtrahenda mi
racula. p̄mo et obstinatos de⁹ for
queriter p̄r miracula ac alijs mo
dis ad cōuersionē hortat̄ vt osten
dat defectū conuersionis illorū ex
parte sui nō esse et ne illa queant
se excusare. **Hinc** x̄ps et moyses
apostoli et prophete corā incredul
obstinatis multa fecerūt mācula
Deo aduerte q̄t̄e id fuit callidita
tis q̄ cū mahon sciret se non posse
miracula operari q̄ tamē deceret cū
se diceret dei p̄phetā ac noue legis
dīne latōtē qd̄ finxit deū sibi d̄ ip̄
is se. **Idcirco** cū miraculis ad incre
dulos nō uenies qm̄ ex tā⁹ ocio
sa atq; cōtraria ē putarēt p̄mo q̄t̄
te impudēte fuit asserē q̄ nec p̄r
miracula credidissēt qui etiā sine
miracul̄ crediderūt. **Pieterea** secu
do alchorani capitulo mahō quān
iudaisans. **Diri** inquit boni a mor
tūm et porco ac sanguī et ab a
nimali quolibet pempto n̄ in cre
atoris noīe abstinet. **Dextodecimo**
aut̄ capitulo quasi sp̄iamisans. **In**
deū ait credentes et ei⁹ p̄ceptis
obediētes licite de rebz omnibz su
per quas nomē dei iuocātū est co
medere uenit de alijs uero nequa
q̄ nisi necessitate cogente. **Multa**
hīs cōsimilia sibi inuicē repugnā
tia ī alchorano habētur. **Multa** q̄
q; p̄cepta et documēta in se ip̄s
stulta et falsa rōi et scripturis con

traria ibidem leguntur. **Darta
ren?** Et que illa?

Apianus
Alqua tangam de quibusdam
p̄ceptis et documētis alchorani
q̄ ī se ip̄s iusta falsa et stulta sūt
De quibusdam iniustis et stul
tis documētis et p̄ceptis alchorāi

Articulus xi. **Apianus**

Primo alchorani capitulo
scriptū est Deus suos ad
se tenuolos nequaq̄ ho
stes et erroneos adduxit. **Hoc** fal
sum pbatur cū multos ydolatrias
ac uiciosissimos deus conuertit
quē admodū ysayas loquitur deo
Ecce gentē quam nescibas uoca
bis et gētes que nō cognouerūt te
ad te currēt. **Hic** domn⁹ loquit̄ p̄
ozee prophetam. **Uocau** non plebē
meam plebem meā et non dilectā
dilectam. **Uñ** in psalmo loquit̄ de⁹
Populus quē nō cognoui serui
uit michi ī auditu auris obediuit
m̄. **Darmen?** **De** hostibus
reprobis et p̄scitis id accipe

Apian? **Cur** ergo ait tam ab
solute nequaq̄ hostes et errone
os adduxit. **Pieterea** eodē capitulo
scriptū ē. **De⁹** uocabula rerū semo
tim adā eduxit. **Stud** ē p̄uiliū ipe
utq; d̄c̄m dictis subtilior̄ phōtū
atq; scōz theologoz et rarū. n̄ ut
pbāt phī āgel seu intelligēt̄ de⁹
oīm nat̄ alū rez sc̄iām cōcreauit
quē admodum etiā angelus est
altioris nature q̄ homo sic et ma
ior sciētia ei a p̄ncipio est collata

Unde in li° de causis asseritur ac p
batur q̄ intelligētia est plena for
mis ita q̄ ois intelligētia scit id qd̄
sup se est et qd̄ infra se est Vnde
quoq; testatur ppheta ezechiel lo
quēs āgelo primo sub regis tū p
sona Tu signaulū similitudinīs
plen⁹ sapiā et perfect⁹ decore

Sarracen⁹ Itud quoq; dictis
phoy n̄oz anicēne et algagel⁹ sa
tis concordat h̄ ampl⁹ credimus
n̄oz pphete **Apian⁹** Puci
le quoq; et stultū est qd̄ eodē sub
dit capitulo Angelis se factūtib⁹ ig
notare uerabula rerū cū deus ab il
lis peti⁹ exp̄ssionē illius pericte
si uera essēt et cetera **Ex** quib⁹
inductissim⁹ mahon infert qd̄ deus
p̄cepit angel⁹ ut se corā adam hu
miliarēt et qd̄ obedirēt in hoc p̄cē
belzebuc put infra magis tange⁹
Eodē capitulo machon horatur ⁊
sit mētis v̄e cōstans p̄positū fal
sa uis neq; m̄fere ⁊ hoc uersut⁹
et fallax dixit ne ipē putaretur fal
sa uis inseruisse quēadmodū de
superbo humilitatē fingētē ne ē pu
tare supbo ait scriptura ⁊ est q̄ ne
quit se humiliat et interiora ei⁹
plena sunt dolo **Eodē** ait capitulo
Dico⁹ generaliter qm̄ ois rē vi
uēs siue iude⁹ siue xpian⁹ seu le
ge sua relicta in alā tēdēs indubi
tāt dīnū assequē amorē In hīs
v̄bis asseuerat⁹ videt⁹ vnūquamq;
i sua lege posse saluari dūmodo cre
dat eam esse a deo qd̄ multiplicat⁹

re p̄batur ⁊ p̄mo post euāgelice le
gis diuulgatiōes oēs hoīes ad eā
tenentur put ip̄met x̄ps in euā
gelo p̄testatur **Ego** sū uia ueritas
et uita ⁊ nemo uenit ad patrē nisi
per me ⁊ ipē enī totius generis hu
mani saluator est ē p̄tor ē p̄tor
et caput ⁊ nec potest q̄s recte uiuē
nisi in fide et lege xp̄i sed q̄t ē qd̄
mahon dicit **Om̄nis** recte uiuēs
dīnū assequē amorē ⁊ cum null⁹
recte uiuat nisi iā habeat dei amo
rem et deo acceptus sit **Eodē** demū
capitulo loq̄tur **Dicūt** qd̄ā nemi
nē nisi in dēū aut xpianū ingressū
⁊ paradysū qd̄ si uerū est demōsta
tione plent **Ita** et nos xpiani di
cim⁹ si uera sūt que mahon asseru
it de multis reb⁹ q̄ naturalē rōnē
trāscendūt demōsta tione hec p̄bet
uel ipse ⁊ uel q̄ auctor est legis sue
Cūq; nec p̄ rōnē nec per miraculo
rum operationē; possit ea p̄bare
ymmo nec p̄ scripturas noui ac ue
teris testamētī cōstat qd̄ ei credēdy
nō sit **Insuper** eodē capitulo legi
tur **Si** q̄s nostra uidelicet alcho
ni doctrina instruct⁹ imitator legis
xp̄i fuerit fact⁹ dei dilectionem ⁊
donū amittet **Hoc** iam dictis vi
detur cōtrariū ⁊ iā quippe asseuerit
Dis recte uiuens siue iudeus siue
xpian⁹ seu lege sua relicta in alā
tēdēs dīnū assequē amorē ergo
si sarracen⁹ lege sua relicta tēdat
in legē xp̄i fiatq; xpian⁹ assequē
tur amorē dīnū **Preterea** ip̄met

mahon fateatur qd p p n l i 9 fuit eo
 sapientior • maior • et sanctior • vtpo
 te messias in lege et pph'is promiſ
 sus **N**egari quoq; nō potest quin
 lex xpi sit multo spiritalior dīmor
 atq; perfectior lege machoēti qd
 et auicēna in sua methaphisica sa
 tis insinuat vbi affirmat xpm̄ in
 suis doctrinis multo sapientiorē
 ac moraliorē machoētō fuisse er
 go valde laudabile ē lege macho
 meti relicta legē assumē xpi **P**or
 ro ex dictis atq; dicēdis sit clarū
 qd i lege machometi nemo possit
 saluari et qd vniuersi saraceni in
 statu eterne dāpnationis existāt
Amplius eodē habeat capitulo •
Cuiſq; legem abrahe neglexerit
 dereliqueris v̄ brutus erit • **H**oc
 rursus videtur p̄inductis cōtrariū
 ū quia iā dixit qd oīs recte viues
 siue iudei siue xpi an̄ dīnū assēq̄
 amorē n̄ ergo oportz assumē abra
 he legē quā distinguit a lege xpi
 ac moyſi cū eodē dicatur capitulo
 quasi ex psona dei ad mahō • nūc
 iudei et xpiami gentē tibi cōmissā
 abstrahere nituntur vt suam legem
 amplectentur **C**orū enī v̄terq; su
 am legē tantū bonā esse affirmat
Illa vero videlicet gens tibi cōmis
 sa se amplecti legē abrahe nō ah
 ā profitetur **Q**uenē ergo que sit
 illa lex abrahe que data ē ei a de
 o vel quam ipse alijs dedit et quā
 gens sequitur machometi • **L**egit
 nāq; deus legem scriptā dedisse

moyſi quāz moyſes ipē descripsit
Legēq; euāgelicā xpo quā euāgelii
 ſte scripserūt **A**brahe v̄ro non le
 gitur spālem legem dedisse nec eā
 legitur abraham descripsisse nisi
 forſan idcirco dicatur deus dedisse
 abrahe legem quoniam dedit ei
 circumcaſionis p̄ceptum et alia
 quedam p̄cepta p̄out in geneſi
 recitatur iuxta quem modum de
 dit et noē quedam p̄cepta ym
 mo et yſaac • iacob • aaron • ioſu
 e • gedōi • dauid • multisq; alijs •
 et ita dicitur hīs omnibus legem
 dedisse • **I**nſuper nec saraceni legē
 ſeu p̄ceptū circūcaſionis obser
 uant ſecundū qd a deo datū est a
 brahe quia vt fertur i geneſi deus
 dixit ad eū **I**nſans cōto dierū cir
 cūcaſes **M**arracci autē pueros ſu
 os accūcūdūt nō die octauo ſ; tre
 cōdecimo āno vt dicit qmā tot ā
 nozū extitit yſmael pater eoz qn̄
 ē circūcaſus • **P**ostremo mahō euā
 geliiū aprobādo p̄ſatūm verbū
 et totum alchoranum penitus re
 probauit • xpiſtus namq; legem
 ſuam non abrahe iuſſit ab omni
 bus obseruari etonim aſcendurus
 in celum p̄cepit apoſtolo • **E**un
 tes i mundum vniuerſum predica
 te euāgelium omni creature id ē
 tuncis hominibus • **Q**ui credi
 derit v̄ſte p̄dicatiōni et bapti
 zatus fuerit ſalius erit • **Q**ui v̄
 ro non crediderit condemnabitur
Preterea alchorai capitulo cōtēf

Tota die ieiunantes nocte ieiunium soluite. tunc comedentes et bibentes spiritum habuerunt ferre usque ad principium horum que solis ortu antecedit.

Quale est istud preceptum quod ad hoc iubet diuinitus ~~ac diuinitus~~ ieiunium ut postea audiatur? gulo sius atque diuinitus est ratio iurgitatio carnis caritati vacat et quod sine aliis causis ieiuniorum plus contrariatur. **N**eque ad hoc ieiunia et abstinentie sunt diuinitus instituta ut concupiscentie carnis frenentur caro sub rationis domatu subuectur et homo pro suis se affligat peccatis sed tota pene nocte ad libitum epulari et sacari omnibus hijs repugnat et a vera deuotione omnium puritate orationis acumine maxime impedit. **P**rimo naturalis ratio dicitur de cibo et potu non plus accipere quam expedit aie ad bene et virtuose viuendum a quo talis ac tanta repletio ventris impedit vehementer et grauatur natura. **Q**uod discordat hec iussio machometi a doctrinis prophetarum quod in euangelio loquitur. **V**idete ne grauentur corda vestra crapula vel ebrietate aut curis huius seculi. **I**temque vobis qui saturati estis quia esurietis. **E**odem capitulo iubet mahometus sue legis cultoribus inferretur vobis iniurias atque molestias consimilibus penis afflicte. **Q**uod discordans est ista doctrina alchoran ab euangelio cuius titulus ait. **B**enefacite hijs qui oderunt vos et orate pro persecutoribus et calumpniantibus vobis ut sitis filij pa-

tris vestri qui in celis est qui solem suum facit oriri super bonos et malos et pluit super iustos et iniustos. qui rursum consuluit. **A**udistis quia dictum est antiquis. **D**aulum pro oratio deum pro deo. **E**go autem dico vobis non resistere malo sed si quis te percusserit in unam maxillam probe ei et alteram. **E**t ait magister mahometus euangelium toties laudat cui tam sepius contra dicit. **N**one aduersa sunt equanimiter sustinenda ut deus omnipotens dignetur non remittere nostra peccata. **V**ic per moysen iussit. **N**on querens vultionem nec memor eris iniurie civium tuorum et sanctus david disseruit et si reddidi retribuendum mihi mala deus ad mentem ab inimicis meis manibus salomon quoque prophetarum ait. **N**e dicas reddam malum pro malo expecta dominum et liberabit te. **U**nde in ecclesiastico ait. **V**ic sapiens qui vindicare vult a deo vindictam iuueni et id est deus vindicabit peccata illius.

Proterea ratio alchoranam capitulo quod ex parte dei dicitur machometo. **T**ua lege propter aliam mutas et in illa manes hinc et in futuro seculo reus erit et igne indelicetere peribit.

Nolite o sacraconi credere verbum hoc esse a deo prolatum cum sit certissime a dyabolo inspiratum et ab ipsissimo mahometo falsissime affirmatum.

Jam ostensum est quod alchoranum sit totum sacrilegium et mendosum atque diuinitus scripturis euangelice atque moysayce legis contrarium.

Resus capitulo tertio qua
li ex persona dei dicitur.
Descendantibus de vino
scatatu aleis et huiusmodi die pecca
tu maximū eē hmoi potū et ludū.
q̄ mēdōse ac impie ascribatur cō
titutio ista deo pandit vtriusq;
testamenti sacra scriptura et natu
ralis rō potissime de vini potatiōe
cū vic sanctus dicat in psalmo ad
deū **E**ducas panē de terra et vinū
letificet cor hoīs salomō quoq; p
uerbioꝝ vltimo **D**ate vinū meri
tibus et ficitam hīs qui amaro
sūt aio bibāt et obliuiscāre dolo
ris sui **V**ine in ecclastico scriptū ē
Vinū in iocūditate creatū ē non in
ebrietate **Q**uā sufficiens est hōi
erudito vinū epiguū **E**xulta aie
et corpus vinū epigūe potatū ē
et sancti patriarche abrahā ysaac
iacob et alij vinū biberūt. siq̄dem
geneꝝ xxxvi. describit q̄tōr iacob
a prē suo ysaac bñdicendū obtulit
ei vinū qd̄ ille potauit **I**nsup x̄ps
in cena cū gloriois apostol̄ bibit
vinū q̄ si mahō phibuit vinū po
tate quā ex imoderata vini sūpti
one multa oriūt vicia atq; icomo
da simili rōe debuit et esū carniū
quorūdq; forciū poculoꝝ vsū vi
tare p̄mo pari rōe debuit vini po
tationē moderatā admittere qm̄
vinū moderate sūptū multos pre
claros et vtilēs part̄ effectū ingo
miū auēs merorē repellēs. samta
tē efficiēs **D**avaen? **D**ispu

tatem te cū filēto diu suscinui vt
plenius scia q̄ de nostra sentias le
ge **S**icut de rigore gloriāis euā
gelice legis et legē nr̄am de laxati
one et carnalitate redarguis qm̄
potū tam dicitū nobis phibitū
acripis **X**p̄ia? **D**unt ne po
tula alia tā lauta et p̄ciosa vt vi
nū. **D**ed dic̄ aut phibuit vbi vi
nū **D**avaen? **D**ive ob cau
sam quā tetigisti huic ob eā q̄ in li
bro doctrine sue expr̄mie **X**p̄ia
nus **H**anc narra **D**avaen?
Quēfert ibi legiser nē q̄ erant
duo angeli dei haroth et maroth
missi olim a deo in terrā gubernā
do et instruēdo generi humano tri
butū interdico eis ne occiderēt ne
q; iuste iudicaret nec biberēt vi
nū tantē venit ad eos speciosissima
mulier habens causam aduersus
maritum que vt cause sue accōmo
daret iudices mutavit eos ad
prandū quib; epulantibus ipā e
pulas et vinū apponit astans mi
nistiat offert crebro instat vt su
māt **Q**uid plura vicerūt blandici
e mulieris **I**nebiati poculis i hos
pitā formosam inaluert vt victi
accubitū peccerūt spondet condi
one dūmō alē verbū doceat per qd̄
ascendebāt in celū. alter v̄bū per
qd̄ descendebāt. **P**lacet conditio
Cū ergo didici h̄ eleuata est subit
o et ascendit in celos qd̄ cū vidis
set deꝝ explorata eā posuit eam lu
ciferā ita pulehritā mē stellas vt

fuerat inter mulieres Illis i iudici
u vocatis proposuit illis de⁹ vt e
ligeret int penas seculi hui⁹ et alce
nus Elegerunt hanc suspēsi sūt et
go per catherinas ferreas dimissis
capitibus in puteo behil vsq; i di
em iudicii ¶ **Xpian⁹** Quare
placet tibi ista narratio et hec ca
¶ **Bardeen⁹** Quare nisi be
ne ¶ **Xpian⁹** Michi apparet
q; vix vniq; audiui tam fatua et
irrationabile fabula contra qua ac
guere reor oio indignu Et dato q;
vra est cur ob illu angeloru excef
sum phibere hoib⁹ vni potus cu
sib⁹ s^m scripturas et iura no potet
iniquitatem patris q^{to} min⁹ iudi
cis Et si ad tep⁹ no tam⁹ per oes
generaciones Deniq; s^m hac fabu
la fuisset potatio vni illicita ac q;
phibita in nouo ac veteri testame
to Cur etiā angelis anq; sic pra
uerūt phibitu fuit potare vnu
Si dicatur ne peccaret et go et ho
bus iudicis ab exordio ide dicitur
fuisse phibitu cu facilius inebrien
tur vino q; angeli dato q; angeli
possent inebriari q; cu sint spirita
les substantie corporales b⁹ passioni
bus nec in assumptis corporib⁹ sub
iacet n⁹ ad vnicuique afficiuntur sicut
et vni⁹ eorum dixit tobie videbat
vobiscu manducare et bibere s; ego
inuisibili cibo et potu vto. ¶ **Bar
deen⁹** Rone cu abraham e loth
angeli comederunt ¶ **Cristian⁹**
Angeli assumptis corporib⁹ no vni

uare vt forme substantiales s; tanq;
motores Idcirco ex eis et corpora
bus illi no fit vnu simplicit⁹ et q;
uis per corpus assumat ac inuis
triciat ab u potuq; no tamē per
vni nutritiuā conuertit alimēta
in corpora sic assumpta sed ocula
vi alimēta hmoi resoluūt ¶ **Bar
deen⁹** ¶ **Quid sentis de ludis p
tatis ¶ Cristian⁹** Per vni
eutrapelic diam⁹ hoiem posse vti
moderate ludis honestis capillatio
nes vno vicipeam⁹ ¶ **Bardeen⁹** Dis
putatioez vno tuā psequē ¶ **Xpian⁹**
¶ **Quo alchorai ca⁹ inuigil ma
choeto si q; reu disputat v lue
nt dic te facie tuā ad deū eius q; se
quaces cōtūisse qd agēdo tā legū
scientes q; illati bonā legē sequā
tur Huic dicto videtur contrariari
qd xxxviii⁹ alchorani capitulo q; si
dimit⁹ machometo iubetur Dns
hoies legū p⁹et malos honestie v
bis disputado semp alloquē ergo
tū eis debuit disputare nec solū di
cere se facie cōtūisse ad deū vmo ir
rationabile eēt nouā doctrinā recē
tēq; legē ac fidē pponē et nec vl
le nec posse eā psuadē exponē de
fidē ac pbaē ¶ **Vinc b⁹atillm⁹ p⁹i
ceps apostolorū in p⁹ma sua episto
la scribit fidelib⁹ ¶ **Bardeen⁹** Parati semper
estote ad satisfactionē oī postēti
vos vōez de ea q; in vobis est fide a
spe cu tamē fides xpiana sit de re
b⁹ maxime inōprehensibilib⁹ suz
ua⁹ alib⁹ et secretis ¶ **Ampli⁹ nono******

Tu dñs pat noster ⁊ receptor nos-
ter **I**nsuper de xpi fidelibz ait io-
hānes euāgelista. **V**idete qualem
caritate dedit nobis pat vt filij de-
i nominemur et sim⁹ **E**t rursus q̄t
quot receperūt eū dedit eis patrē
filios dei fieri **V**inc donuit nos sub
hac forma xps orare **P**ater nōst̄
qui es in celis **E**t rursus diligere
iq̄t inimicos v̄os vt sitis filij pa-
tris v̄ri qui in celis ē. **v**ruptamē
cōfirmur q̄ q̄tū ad substāciam et
esse specifiū nil aliud sum⁹ q̄ ho-
mines **P**orro vnus dūtaxat est
vnicūq̄ ac naturalis filius dei eius-
dem cū patre existēs nāc **E**odem
capitulo legit **M**oyses dixit filiis
israel se nulli⁹ nisi aīe sue ac fra-
tris sui moderatorem imperato rēqz
esse **F**alsū est hoc **F**uit enī modera-
tor et imperator totius populi sui
sibi cōmissi ac subditi sororis quo-
qz et coniugis ac sobolis sue **C**api-
tulo eodē habetur **D**omines p̄uos
de⁹ ad viam rectā minime dirigit
D q̄ falsū est hoc cū frequēter im-
piissimi deo preueniēte et ispiran-
te cōuertantur ad dñm in tm̄ q̄
vbi habūdauit iniquitas suphabū-
det et grā qd̄ et paul⁹ apostolus
sibi cōtūgisse fatetur **T**ertio decio
alchorami capitulo sacerdotes ac
presules xpianozū machoēto credi-
derūt **H**oc de catholicis et vere xpi-
anis sacerdotibz atqz epis verifica-
ri nō potest sed falsitā de quibus
dā hereticis presb̄ti nestorians dei

tate xpi negātibz **Q**uinto decimo
alchorami capitulo scriptū est. **V**ic-
libet videbez alchorami nichil pre-
mittit **F**ateor q̄ nichil hereticē p̄-
uitatis nichil perfidie nichil falsi-
tatis et carnalitatē omittit **I**n-
super xvii⁹ capitulo alchorami q̄si ex
persona dei hoibus dicitur. **E**go p̄-
cepi vt angeli p̄i v̄stro ad se hu-
miliarent p̄cepto qz meo oēs pre-
behebuc obedierūt deo aut illū mē-
rogāte cur nō obediret r̄ndit **E**go
fact⁹ de igne illo de terre limo plas-
mato prestantiore sū **I**n hīs mēdo-
sis et stolidissis verbis insinuat
q̄ cā ruine p̄mi apostate angeli
fuit qm̄ iuxta dei preceptū noluit
se p̄mo hoī humiliare nec se corā eo
p̄sternē. **v**rū dina scriptura docet ā-
gelū p̄mū cū suis p̄calle ante ado-
plasmationē et ipm̄ adam ab an-
gelo lapso eē seductū. **F**alsū qz est
angelos eē formatos de igne cū
sint separate et imateriales substā-
cie **C**ausa vero ruine p̄mi apostate
fuit q̄ voluit deo iordimate affimi-
lai et iuxta p̄p̄riā volūtate ⁊ dispo-
sitiōez angel inferioribz eo p̄ce-
cui et illoū plurimi cōsenserūt cū
quibz mox pulsus est celo iūdit
qz hoī p̄mo quē et tēpauit ac su-
perauit **H**ec est doctrīa sanctorū the-
ologoz **A**c vero xpi⁹ alchorami ca-
pitulo dicit **I**n die resurrectionis o-
p̄mabūē singuli se nō plus q̄ p̄-
vni⁹ hore spaciū iacuisse **H**oc fal-
sum est qui enī interim paciūtur

inferni purgatorij et tormenta deputa
bunt se multo diuina fuisse defunctos
quod sunt primo propter suam acerbitate peccata
et tempore breuissimum videtur longissimum
quod autem inter deo beatissime profuerit quibus
omne tempore etiam longum videatur eis breuissi
mum tamen ex sapientia sua scient
quod diu in celo fuerunt. si autem mahom
vult dicere quod nec iusti neque inius
ti inter mercedem dimittit sortitiam
Sed instat dormientium nullam tempo
ris percipiant moram quemadmodum
de septem dormientibus legitur denia
ret grauissime ut ex scripturis et doc
trinis sanctorum multisque visioni
bus experientie et exemplis mon
stratur et tamen hoc forsitan sensisse
videatur cum 13. alchorami capitulo
dicat **N**emo cogitet deum ignorare
incredulorum opera quibus eorum iudi
cium usque ad diem iudicii differat
17. alchorami capitulo quasi ex
dei persona dicitur **D**ominum de terra et
luto plasmatum dyabolo prius ex
igne pestifero creato **C**um creare sit
ex nichilo producere nonne tempe di
cit dyaboli ex igne creatus fuit
cum omnis creatura sit bona quo ad esse
sue nature quomodo igitur ille nuncupatur
est pestifer **D**ictum est quod angelus
sunt incorporeales simplicesque sub
stantie ideo non sunt facti ex igne
Eodem capitulo fertur quasi ex dei per
sona **C**um homines parassent de luto et e
idem anime mee portio insufflaret **D**i
mahom putauit quod deus in sue deitatis
natura habeat animam aut quod anima

hominis primi siue alteri sit deus
stantia dei errauit grauissime cum de
us sit purus actus simplicissimus
spiritus et esse purum separatim in com
mutabiliter in seipso subsistens ut
theologi atque philosophi constant **C**on
sequenter capitulo 17. asserunt in
possibile dyabolo quod facere nisi in
credulis **Q**uid est hoc nonne dya
boli cotidie temptat fideles ac iustos
ymmo et christum temptare presumpsit et
primum hominem in paradiso accepit
ymmo multos viros sanctos etiam
corpore alter flagellauit quemadmo
dum sanctum iob et beatum anthonium
Vincit christus dixit beatissimus archiepo
stolo petro **S**ymon ecce sathana expe
tuit uos ut cribaret sicut triticum
primo et mahom in alchoram fateat quod
viniuique astant angeli duo vni
nus ad succurrendum **D**einde 17. al
choram capitulo scriptum est **I**n die
generales iudicii dabitur vniuique
liber apertus in quo omnia sua ope
ra leget hoc mahom dematriam li
bro intellexisse videtur ita quod tunc vni
quisque ex libro sibi porrigendo lec
turus sit propria opera sigillatim quo
cesso iudicium illud diuinitus erit du
ctas quod et mahom contestat affirmans
quod per quinquaginta milia annorum durabit
hanc flammam omnia ista quod tenentur in scripturis
inducit de libris tunc apertis de libris
discientur spiritus summi divina que omnia
potestate vult iudicium illud celeriter per
scripturibus ita quod vniuique sua et ali
horum peccata in momento patebunt

proca

Multū autē derogaret dīne pietati
atq; iusticie q̄ iusti per tot milia
annorum a suo premio differerēt
tur infinite vero potēcie dei congru
it causas iudicādrū celerime ex
pedire. **C**odē capitulo continetur in
fidelium nō nisi lapsū ac precipitiū
diliget deus. **H**uius cōpositū dñs de
us per ezechielē pphām testatur.
Nolo inquietus mortē peccatoris
s; vt conuertat et viuat. **I**teq; nū
q̄ voluntatis mee est mors impij
et n̄ magis vt cōuertat. **A**lio quī
tur mihi h̄ apostolos ad predican
dū et cōuertēdy incredulos. **D**eus
enī q̄tū in se est vult vniuersos
saluari ac varijs modis iustigat i
fideles ad meliorā. **C**apitulo xxxvij.
Inducitur deus loquēs ad zachari
ā patrē s̄i iohānis baptiste. **H**a
bebis filiū noīe nūq̄ antea aliau i
posito videlicet iohānes vocandū
Hoc fallū ē q̄a hoc nomē diu ātra
fuit apud hebreos cōsuetū. **U**nde
in iheremia sepe fit mentio de iohā
ne care filio. **C**odē capitulo legit̄
Dicendū neminē esse qui n̄ ad ig
nē p̄ficiscatur quia hoc d̄ man
dauit. **I**stud est prois̄ mēdosū cū
innumerabiles viri p̄fecti s̄i hero
ya et martires gloriosi in euāgelii
ta lege s̄i in media p̄e intrauerūt
regnū celozū. **P**rimo et infantuli bap
tizati añ vsū rōnis defūcti. **A**dul
ti autē qui p̄ omnib; culpis suis
in vita hac satisfaciūt plene mor
euolant quando decedunt et hoc

deus per copiosa miracula et visio
nes itissias visibiliter demonstra
uit frequēter. **C**apitulo xxxvij. q̄
si ex persona dei dicitur machome
to. **M**oderni te dicunt magnū eē q̄
bus tu dicas h̄brū isto meliorē af
ferte et beniuole eū sequat. **C**erte q̄
impudens et ridiculosū mendatiū
quasi in toto canone sacre scriptu
re nō sit liber elegatior alchorano
q̄ iuxta prehabita cūctis hereti
cis p̄uitatib; viciofissimis q; men
dacijs ē repletū nec inter script̄ as
reputati condignū. **D**eniq; de ex
cellētia alchorani mahō se sepe ia
ctat. **N**am et p̄mo alchorani capi
tulo loquitur. **H**ūc h̄brū veracē eē
penitus credite. **C**onfirmilē oēs ma
nū simul cōferentes si possibile sit
facite testibusq; firmate. **N**onode
cimo quoq; alchorani capitulo fert̄.
Alchorā omnis falsitatis exys ē.
Dicentib; eū tuū esse figmētū dic
vt saltē vnā a; oozā id ē vnū capi
tulū haz̄ abai cōsimilē quolibet
adiutore nisi deo solo suffulci effi
ciant vt sic an veridici sint appare
at. **D**ed et xxxvi. alchorani capitu
lo scriptū est. **I**acet oēs hoīes atq;
dyaboli ad vni; tal; sc; alchorani
cōpōēz; ouenitēt sibi; mutuo p̄
ficiētes nime perficere possēt. **M**ul
ta h̄ic cōsimilia i alchorano dicit̄
tur et sancto glorioso q; deo ista
nequissia aptissimaq; mēdacia af
scribū ibidē. **D**icq; i p̄sūptuosissimo
atq; vanissimo mahon impletū. **E**cce

proverbiū **Q**ui diligit ranā. ranā
putat eē dyanā **D**ic enī afficeb a
tur ad suū ſtultiffimū alchoranū
q̄ iudicauit id eſſe ſapientiffimū
librū. hec pauca de multis p̄uiffi
mis alchorani erroribz tetigiffe
ſufficiat **D**ūt at̄ alie plurime val
de falſitates i alchorāo ſēptūis no
uī ac veteris ap̄tiffie ioculabiliter
q̄; ot̄arie quia in multis capitul
reitat̄ varias ſacre ſēpture hylto
rias quibz pene ſemp̄ febulofas
falſitates permiffec̄ atq̄; in mul
tis ſepiffie a veritatibz dīne rece
d̄ t̄ hyltorie q̄s oī i ſcripturis exer
citato alchoranū legēti c̄tiffie ino
teſcit̄ put̄ hec omnia in ſpectali p̄
bauī ac declarauī tractatū ot̄ra ma
choētī perfidīā cōpilato **D**arra
cen? **N**ō ſine diligētia gr̄adi te
huculq̄; aduerti. eſtq̄; pbabile
librū legis noſtre a p̄iis hoībuz
eſſe corruptū **X**pian? **E**x hoc
ipſo ſupra probauī q̄ nō ſit dat?
a deo qui leges a ſe datas ad hoī
nū ſalutē neceſſarias nō facit pu
ras z̄ intr̄e deueniē ad eos quibz
donatur̄ alioquī fr̄uſtra daretur̄
Darra^{cen?} **F**ateor te iſtud pro
baſſe ac ecīā declarafſe q̄ ſcripturē
euāgelice legis ac veteris teſtamē
ti nō ſint iſtiate neq̄; corrupte p̄
ut vobis iputat̄ ſolem? **D**eo ex i
troductis fateor̄ me ad euāgelice le
gis āplexū cōpetenter inclinari et
affici mihi aliūde retineret **X**pī
an? **Q**uid retrahit te **D**arra

cen? **F**ortiffima atq̄; vt nobis
videf̄ iſolubilia argumēta q̄ cōtra
fidē tuā habem? p̄p̄t̄im ot̄ra fidē tri
nitatis p̄ſonarū in deo et deitatis
i xp̄o ac real̄ p̄ncie corporis et ſan
guinis xpi i ſacram̄to **X**pian?

Quid q̄ te mouet ordinatē apo
ne auxiliatēq̄; dño reſp̄o deb?

Q **D**iſputatio ſacram̄ti cōtra fidē
t̄nitatis p̄ſonarū i ſimplici deo

Q **Articulu?** xij.

Darra^{cen?}

H **D**itq̄; cōueit̄ deo z̄ q̄ q̄; ē
in eo eſt̄ vtrq̄; perfectio p̄
mo perfectio infinita. ſi er
go in deo eſt̄ t̄nitas p̄ſonarū aut
p̄ſone ille in c̄ntis cōueniūt̄ et ita
nō erūt̄ diſtictē ab inuicē aut in ali
quo diſtinguatur̄ ac diſſerūt̄. **E**t ſic
p̄fectio vna d̄erit̄ alteri nec vlla e
arū erit̄ absolute ſimpliciterq̄; p̄
fecta p̄mo vniūiq̄; d̄erit̄ p̄fectio.
Ex iſto pbauerūt̄ philoſophi q̄ i
poſſibile ſit eſſe plura absolute per
fecta pluēs v̄; verō deos **E**t ex eo
dem motiuo poſſem plura argumē
ta formare. **N**ā paterna ſecundi
tas et habere filium v̄rū deū aut
eſt̄ perfectio aut non. ſi non eſt̄ p̄
fectio non conuenit̄ deo. cui nichil
conuenit̄ niſi infinita perfectio **D**i
eſt̄ perfectio. aut conuenit̄ ſibi at
q̄; ſpiritu ſancto aut non. ſi con
uenit̄ eis ergo tam filius q̄ ſp̄itu
ſanctus habet̄ filiū v̄rū deū
Di non conuenit̄ eis. ergo nulli
eorum conuenit̄ omnis perfectio.

Hicq; neuter ipsorum est verus deus
2 Proterea esse nat' alio et vni geniti
geniti filii dei aut est perfectio a
no. si sic ergo pater no est verus
deus cui no couenit esse vni geniti
ac natural' filii dei. **S**i no ergo
no couenit alicui diue p'sone que sit
deus. **I**nsuper si pater et filius et
sp's sanct' s'nt vn' deus aut gene
re aut sp'e aut numero. **S**i gene
re aut sp'e ergo sunt tres di' sicut et a
supposita sp'e huane sunt tres ho
mines. **S**i vn' de' numero ergo
sunt vna perso'a. **R**at' vn' seu vn' u
numero i intellectu nat' a vocat'
persona. **A**mplius diua essetia est
actus purus et ee sepe ratu' simpli
cissimu' in seip'o subsistens idcirco
ex se et per se maxime idiuudu' g'o
est persona cu' persona sicut r'onal'
seu intellectual' nature idiuudua sub
sistentia. **S**i ergo quelibet diua
p'sona est diua essetia quelibz eaz
est vna ead'q; p'sona et o'es tres
s'nt vna p'sona at vero o'e ens est
s'bst'ntia vel accid'es. tres ergo per
sone vel distinguit' p'sonalit' per ali
quid ep'ns de gene' substantie et i
ta erunt tres di' vel p' aliquid de ge
ne' accid'is q'd no couenit deo. **A**d
huc aut' ea q' s'nt ead' vni tertio si
gulari sunt ead' inter se alioquin
vn' et id' est plura. **S**i ergo tres
p'sone s'nt vna essetia singularis
no distinguit' ab inuic' personalter
Ictu nullu' subsistens et singulari
seu p'sona potest pluribz coicari p

sonis. ergo diua essetia per se sub
sistens coicari no potest filio atq;
sp'ui sancto. **P**roterea q'q' habet el
se suu' ab alio si sibi ipi relinquat
est nichil et deficit e'q; dep'etes et i
dig'es. **S**i ergo fil' generat' a pa
tre et sp'ite' sanct' profluit ab v
troq; ta' fil' q' sp'us sanct' s'nt in
dig'etes ex se ac dep'etes a patre
et si sibi ipis relinq'nt ee' defici' ret
Hec aut' deo vero no congruit. **A**m
plius nobilit' et p'fecti' est habere
et esse aliq' a se ip'o q' ab alio. **S**i
ergo ee' diu' aut deitas couenit pa
tri a se ip'o id' e' n' ab alio. filio au
te a p'et' et sp'ui sc'o ab vtroq; erit
pater p'fectior filio et sp'ui sancto.
ergo nec filius nec sp'us sanct' e'
absolute et s'ume p'fect' neut' ergo
eoru' est verus de'. **I**nsup' filius e'
res genita et producta. diua aut'
essetia no est genita neq; p'duc
ta. no ergo sunt id'e. **A**d huc aut' q'
qd esse sortitur ab alio de se nichil
est et in eo no ee' p'cedit esse s'm'oz
dm'e originis et q'd tale est no po
test verus de' c'eteri s' h'ere a se. **P**ro
terea in omni p'ductioe et genera
tioe natura p'ductis q' est p'ncipi
u' generatiois ad min' s'm' p'iori
tate originis p'ior est re p'ducta a
genita. hicq; in generatioe diua ip
sa diua essetia p'ior est filio gene
ratioe. estq; ingenita et n' p'ducta.
No ergo potest ee' id'e cu' persona
p'ducta genita seu spirata. **P**ostre
mo cu' tres p'sone dicant' in essetia

penitus cōuenire si in aliquo disti-
guntur hoc oportet additū esse
essentie et aliud esse ab ea

Solutio instantiarū istarū
Articulus xiiij. xpian?

Ductis sacraeone q̄ xpian
theologi vniūtas tuas ob-
iectioēs nūc tactas et ali-
as multas nō min⁹ forte in suis
libris induūt ventilāt et dissoluūt

Id id itaq; i p̄mis tibi respōdeo q̄
sicut deus est penit⁹ incōprehē-
bilis ita et actio illa seu p̄ductio il-
la ad itra videlicet eēna generatio
atq; sp̄iatio imanis a nullo potest
intellectu creato plenarie cōprehē-
di p̄mo in infinitū distat intellect⁹
creatus a cōprehēsiōe ill⁹? **R**ec i
creaturis iueniē p̄ductio aliqua
per oīa similis emanatiōi illi dīne
ad intra p̄mo quēadmodū vniūsi-
tas creaturaz distat occūbit ac defi-
cit infinite ab icreata p̄fectiōe cre-
atois eēni sic oīs emanatiō et p̄-
ductio in creaturis p̄fectis deficit i
finite a plena ep̄natiōe atq; p̄fec-
ta similitate em. natiōis dīne ad
intra. **E**t hoc reprobie hēticis fuit
potissima dūiādi a recta fide occasio
q̄ ex generatiōib⁹ et p̄ductiōibus
q̄ in creaturis cōsistūt voluerūt im-
moderate p̄cedē argumētā ac iu-
dicā de emanatiōe dīna ad intra.
hoc ē de eēna filii generatiōe ac s̄a-
cti sp̄s p̄cessiōe. **H**is p̄missis ad
p̄mā tuam dico obiectiōne q̄ que-
libet dīna. eēna. icreata. sancta et

adiāda persona est absolute sim-
plicitate et infinite perfecta nec vl-
la perfectio deest earū abnū qm̄ de-
itatis plenitudo seu deitas vna in
vnaquaq; earū consistens omnē
imperfectionē procul excludit et
q̄uis proprietates seu p̄fectiōēs
aut nobilitates quas attingit sine
quibusdā diuinis personis prope
secundū qd̄ tales tamen q̄tum ad
id quod substantialiter sunt in q̄
libet diuina persona existunt. sub-
stantialiter namq; sunt ipsa diui-
na essentia que in qualibet est
persona et per hoc sequentes tue i-
stancie pro magna sunt parte so-
lute. **A**d aliam dico q̄ tres per-
sone sunt numero vnus deus. v-
na natura. vna essentia. vna vo-
luntas. vnus intellectus. vna
res summa. secundū quod deus
dicitur ac sumitur absolute nich-
ilominus sunt tres persone seun-
dum qd̄ persone in diuinis dīan-
tur relative. **C**unq; instas. et go
sunt vna persona. **D**ico q̄ vni-
fit secundum quod puri philoso-
phi et iudei ac sacraeoni loquuntur
de ratione persone videlicet p̄ ut
dicit q̄ absolute seu rem intelle-
ctualis nature per se subsistentem
Theologi vero aliter loquuntur
de rōne persone in diuinis vt p̄-
put dicit rem intellectualis natūe
relatiā p̄p̄tate distinctā cōpletā at-
q; ab alijs differētē nec sic vna p̄-
soā ē alia nec plures sūt vna p̄soā

Et per hoc sequens quoque tua ob
iectio soluitur qua arguis quod divina
essentia sit persona. **Ad aliam dico**
quod quoniam super essentialis deus sit su
per predicamentum tamen eo modo quo
predicamenta ei quod competere conveni
unt ei substantia atque ratio non tamen est
latio in deo est accidens sed quasi constitutio
propter proprietatem sicque propter in eterna con
stante atque conveniunt et per relationes disti
cte sunt. **Ad aliam respondet** quod ea
que sunt convertibiles eadem vni terci
o singulari sunt eadem inter se. divina
essentia autem non est convertibilis idem
cum aliqua divina persona. **Ad ali
am respondendum** quod divina essentia non
quod coicatur aliquibus substantialiter
diverse nec multiplicat neque divi
ditur in hijs quibus coicatur. primo
in tribus personis permanet vna
et quoniam divina essentia ut subsistens
dicitur incoicabilis tamen in quantum natura
et forma potest coicabilis dici. **Co
prehendit** quippe in se omnes perfectiones
non tamen persone quod nature tamen singularis
quod universalis. **Ad aliam dico** quod
ab emanatione divina ad intra exclu
dendum est quod imperfectio est in ema
natione creaturarum a deo. siue vni
ab alia. **Deo generatio filij a patre**
et processio spiritus sancti ab utroque non
est nihil perfectissima actualissima ac si
plurissima profusio diffusio seu ema
natio actus ab actu lucis a luce
perfecta a perfecto. omni indigentia dependet
a potentia. imperfectioe perfectio
exclusa. **Idcirco** in tali emanatione

non esse neque precedit esse. **Res ve
ru** est quod filius aut spiritus sanctus sibi
ipsum relinquit nichil esset aut deficeret
Habet enim utrumque a patre eadem
essentiam idemque esse quod et quod habet pa
ter et per hoc duo plures obiectioes sol
uunt. **Et** enim hoc modo habet a deo
patre deitatem et esse divinum non est mino
ris perfectionis aut nobilitatis quod e
a habet a se atque ut dictum est quoniam
aliqua proprietatem aut perfectionem secundum
quendam modum sit propria vni persone ta
men quantum ad id quod substantialiter est
conuenit alijs. **Ad aliam respondet**
quod res generatas et res genitas non sunt
vna persona nec vna predicat de
alia. **Nichilominus** res genitas po
tuit in se habere et continere et per gene
rationem accipere eternam seunatam gene
ratis cui secundum se non competit esse
genitum aut productum atque ob suam
simplicitatem esse res illa que est geni
ta aut producta. **Cumque** obicit quod di
uina essentia secundum prioritatem originis
preexistit persone producte ergo non
est idem cum illa. **dicendum** quod per genera
tionem aut emanationem ad intra coicatur
propter productum et ita quoniam secundum
quod est in patre aliquo modo potest intelligi
est tamen ut est in filio cum ipso idem esse
ritur. **Ad ultimum respondetur** quod di
uine persone in essentia idem sunt sed re
lationibus distinguuntur nec ille relati
oem aliquod reale superaddunt essen
tie primo fundatur in ea sicut relati
uum in absoluto. **Et** sunt idem cum ea es
sentia divina in se ipsa inimitate vniuersaliter

perfecta omni in se rebus omni generis ac
spiritus perfectioes cum imensa opulencia et
inconprehensibili simplicitate completit. et
quod in rebus creatis fit per plura in deo
per unum simplicissimum constat.
Dicitur in divina essentia continetur
tam id quod est ratio distinctio
quod id quod comunitatis et concubina
est atque ydepratis est ratio sicut
et alia conveniunt deo ratione iustitie
et alia ratione misericordie et alia rati-
one sapientie et alia ratione intellectus
et alia ratione voluntatis et tamen ista
omnia in deo sunt unum et idem re
aliter et sola ratione distincta. quod ra-
tio fundamentum habet in re quomodo
esse divinum ex sua suprema ple-
nitudine opulenta et oisaria perfec-
tione verissime satisfacit unius
t. libus veris contentationibus atque
preceptibus de ipso. hinc sunt quod obiecti-
vibus est spiritus occurrunt. **V**ar-
ietas? **D**icitur in hijs me non mediocriter
est apprehendit nec capere quod quod una si-
plex essentia patris sit vel in filio et spiritu
sco ad quod invariabili deo sit aditum
perfectio ad quod tres persone sit unum
subsistens. **X**pian? **N**ec ego
hec comprehendere valeo sed quod intelligere
nec scio credo. et tamen aliquantulum capi-
o ista sed mens tua contrariis horum
doctrinis assueta difficulter potest
ad ista assurgere. **R**atione quodammodo cre-
aturarum essentia est una generis quodammodo
una spiritus quod ergo impossibile tibi vi-
detur ut divinum creaturamque perso-
narum essentia una sit numero. **R**es-

poni unius creaturae perfectione
appropriata excellentia simplicitate
et ydepratisque creaturis plene est
perfecte imitari participare potest
Insuper dixi tibi quod tres persone per com-
parationem ad relationes distincte sunt
sed quo ad esse absolute ac substantiali-
le et quantum ad subsistentiam essentiam seu
naturam sint unum. **P**orro quod amara
quod essentia patris possit esse in filio
sic declarat. **F**ilius dei est patris yma-
go naturalis plena atque omnino
perfecta et verbum eius eternum ac sapi-
entie patris immanens et completa ex-
pressio in quo filio quod patris est plene
resplendet et tota patris perfectio
repatitur ac lucet. **N**am et in crea-
turis essentia rei intellecte in verbo
mentali aliquomodo relucet et con-
tinetur. **H**ec quoque in naturali sua
resplendet ymagine. sicque essentia
a patris vere substantialiter habe-
tur in filio nec multiplicatur nec
dividitur in personis. **V**arietas?
Qualis est emanatio divina aditum
seu generatio illa eterna. **X**pian?
Placet non carnalis materialis et corporealis
quod ex coniunctione cum spiritu sicut in disti-
mum et ydepratis magis ymaginatur sed in
intellectuali simplicitate et suppositi-
quam de fecunditate et cohabitante
imense seipsum eternaliter invariabiliter ple-
nitudo ac clarissime ita de ac intelligenda
suisque conceptum ac verbum ita se perfectum
et dignum quod est naturalis ymago
sui splendor glorie candor lucis et
eterno caracter paterno substantiali

Verbum quippe est emanatio intellectus
et patet vero et verbum se invicem di-
ligendo intra se spirant amorem in-
mensum et omnium plenissimum qui san-
ctus spiritus vocatur. Amor namque est e-
manatio voluntatis. **Darnacen?**

Datus subtilis et profunda est ista
doctrina sed incomprehensibilis valde.
Epian? Non recte qualiter
auctoritas legis tue phis aut prima in-
telligentia producere secundam intelligen-
tiam et primam animam mobilem primum mo-
bile cuius tamen potest non est vera.

Darnacen? Aduerto quo tendis
Epian? Hanc fidem nostre
sapientiam humana subtilitas non
invenit nec esse reperit naturalis.
nec fuit sapientia ista de terra sed
celis est insula dimittitur reuelata
desuper per signa et prodigia atque mi-
racula innumerabilia soli omnipotenti
deo possibilia copiosissime ac certissi-
me confirmata. **Darnacenus**

Uege distat et vehementer discor-
dat ab his alchorami nostri doctrina.

Epianus Id quod super excellen-
tissimo deo gloriosissimum et decessissi-
mum, ouenientissimumque consistit vide-
licet substantiale coequalis et con-
temporaneum sibi filium genuisse. seculum
atque turpissimum mahometo ore sac-
lego et blasphemio presumpsit asserere
turpe et inconueniens deo esse. **Rempe**
xij. alchorami capitulo dixit Omnes
dicentes marie filium deum esse menda-
ces et increduli sunt reperiuntur cum scriptu-
ras dixit filij israel in deum meum et

vestrum credite. Circa quod dico quod eri-
stus in unitate personae deus et ho-
mo existens deum uniuersorum vocauit
deum suum secundum quod ipse est homo.
Eodem capitulo loquitur Quis quis de-
us socium aut participem posuerit igne
intrabit perpetuum. Ad quod dico quod fili-
us dei non est ipse participans primum quia
non accipit partem aut incompletam partici-
pationem deitatis sed omni plenitudine
eius similitudine spiritus sanctus. nec tamen
in tanta solitudine ponimus deum
ut super dulcissimo consortio careat
filij sui supercelsissimi ac odulcissimi
spiritus sancti. Tercio de eodemque al-
chorami capitulo affirmat deo di-
cente ad iherosolimam O iherosolima filia ysaie
de hominibus non dei loco te et matrem
tuam tanquam duos deos habeant ac ve-
nerentur. Respondit iherosolima Nolite de-
us ut ego quod propter verbum dicitur. Ista
sunt officia atque falsissima verba recita-
tione indigna et planum quod falsitas
et non donuit suam dignissimam ma-
trem esse deum aut deam tanquam cultu latro-
e adoranda. Postremo xxvij. al-
chorami capitulo mentens ait dice-
tes deum sumptisse filium turpe verbum
se protulisse cognoscet videlicet in
die iudicij. Ob hoc quippe dictum
fere celum se confudit et tellus aufu-
git omnisque mons cecidit hoc enim
oportunum et inhonestum est deo. Ecce
quod vicioissimum et infidelissimum ve-
rbum. Verumptamen non dicimus deum super-
fuisse id est de nouo aut ex proce-
generasse filium. put scordidissimus

magis ymaginatur **Darvacen?**
Si ut trīginti glorioſiſſimū decēti
ſſimū et cōueniētiſſimū deo eſt ſi
liū conſubſtācialē cōqualēq; ge
nuiffe ergo id poteſt probari

Xpian? Quod hoc ſit conueni
ētī ſimū de cōſimū et glorioſiſſi
mū deo .p. no ex fide et reuelatio e
inotuit deinde multa rōnabilia ad
id argumēta introduūtur q̄ et ſi
hoc demōſtrēt pbabiliter tamē p
ſua dēt et ſicut fidei veritas rōne de
mōſtrare nō poteſt ita nec reproba
ta **Darvacen?** Argumēta illa
audire deſidero

**Introductio p̄baliū rōnū q̄ i de
o ſit trinitas p̄ſonaz Articul?**
p̄p̄. **Xpian?**

Quid q̄ p̄fectiois i creatis
conſiſtit cū ē i creato ē emi
nētiffie dīneri cū ḡ vt cā
ſ ſeu fecūda p̄petas ac generatiā
p̄tās ſit p̄cipue creataz p̄fectioēs
i tm vt vnūq; q; dicat p̄fectū cū
potuerit ſibi ſimile generare **Cauſa**
quoq; ſuo effeū dicatur p̄ſtantior
cōſtat q̄ iſta excellētiffie ſunt in
deo ſicut et ſapiētia . ſcūtas . potē
tia . iuſticia . pietas ſublimius cō
p̄tūt creatori q̄ creaturis **Genera**
re ergo cū icōmpabili excellētia et
ſine omni mutabilitate cōp̄tūt de
o qd̄ et ipſe in yſaya p̄pheta inuit
loquēs **Rūq;** ego qui alios parē
facio ipſe nō parā ſi ego qui cete
ris generationē tribuo ſterilis re
manebit . **Vnde** et apoſtol⁹ dicit .

Deus et pater dñi noſtri ihū xpi
a quo omnis paternitas in celo et
in terra noiatur **Darvacen?**
Nōne ſatis grādis fecūditas dei
eſt q̄ mūdū hunc condidit **Xpi**
anus **Que** cōparatio ſimilit̄ ad in
ſimilit̄ nōne deus incarnatiſcriptibi
lis et imenſus plus excedit totum
mūdum maiestate perfectione . et
gloria q̄ totus inuudus viliffimā
minimāq; arenam . productio er
go et moles mūdi punctalis eſt at
q; punctū reſpectu infinite excel
lētie cauſalitate fecūditatis cōica
bilitatisq; dei **Darvacen?**

Disputationem tuam p̄ſequē
Xpia? Vides ne q̄lēt i creatis
vnūq; q; ſit tantū pl⁹ cōitatuū
diffuſiuū ſui q̄ to maior ē boitas
ei⁹ quo i caritate feruēt⁹ exſtat q̄
to plenius opulenti⁹ ſplendidi⁹
q; exſtiterit niſi forſan aliūde ſit
ſp̄dimentū ex tenacitate iūdia in
capacitate vt reſū quē admodū er
go deus excellens et glorioſus eſt i
compabilitate et icōſcriptibilitate
bon⁹ amozosus opulētiffimus et ſu
perlumiōſus . ſic competit ei diffu
ſiuitas ſeu cōicabilitas p̄mitus infi
nita cui nullū germen ſimilit̄ po
teſt cōreſpondere cum ſit infinite
inferius min⁹ q; illa **Rec** dici po
teſt q̄ infinita cōicabilitas nō poſ
ſit in actū et germen ſibi prop̄ſi
onatum cōreſpondens ac infinite
p̄cedē cū vnūq; ſit naſ ale cōue
niēs et iocūdy p̄ducē actū et germen

ab qđ naturalē aptitudinē potētiam inclinatio; et ordinē habet a has aptitudō cōicabilitas seu potētia illa videretur inanis frustra et ipotēs. **D**emq; cū deus sit sūme et infinite pfect⁹ felix et inuariabilis certū est qđ eternalit̄ i optiā sui dispositionē consistat. **I**dem diffusio tā p̄tā natural̄ iocūda liberalissima. atq; plenissima etnalit̄ actualit̄ est i ipso bonū nāq; tam supoptimū tā supliberalissimū et in caritate tā supestuatissimū nil pp̄ū sibi refuat p̄mo se totū supaffluētissime sine fine cōicat. **P**reterea cū p̄mū et sūmū bonū sit naturaliter sui diffusivū et cōicativū cōicatioē perfecta et cōicabilitate imēsa ad bt̄itudinē et pfectiōē; ipi⁹ est p̄tinēs vt se indefinēter ita cōicet. **N**ulla nāq; intellectual̄ substantia bt̄a ē a pfecta vel i optiā sui dispōne consistens absq; actiōe cōnat̄ ali et cōueientissima. **I**nsup delicijs sincerissime caritatis nil exstat suau⁹ nil iocūdius. **C**aritas autē pp̄ie cōdit in aliū et magis sentitur circa illū cū sit vis vnitati nexus et vniō amātis atq; amati. pfectissima quoq; dilectio cōdilectū equirit qui sit velut vīculū et oneris amoris amboꝝ. **A**d plenitudinē ergo deliciarū bt̄itudinis dei spectat vt deus pat̄ habeat filiū infinite amabile et sibi tā carū vt diligat eū tanq̄ seipm̄ pat̄ et filius habeat cōdilectū ab vtroq; pcedēt et vtrūq; supcaris

simū quē nō min⁹ diligāt qđ se ipsos. **Q**uid glorioſius istis delicijs supbt̄issime t̄nitatis i qđ nulla potēt̄ esse dissēho nulla discordia; cum i tribus pfectis psonis sit vna volūtas i qua t̄nitate vna manat ab alia. **T**ercia ab vtraq; in qua ē ois vō pure et sancte dilectiōis videlicet mutua cōgnitio supclatissima sūma cōformitas pp̄inquitas maxima p̄dēptitas in nat̄albonitas infinite pulcētudo dulcedo pfectio ulmiata i qđ qlib; p̄sōā additāda seipsam et alias ambas clarissime ac iocūdisime eternalit̄ inuēt ac cū dilectiōe intensue imēsa diligit atq; amplectit̄. sicq; p̄sone ille supdignissime se iuicē suauissime p̄seuēt cū sancta et icōmutabili cōplacētia p̄orsus imēsa. **P**ostremo vt cōiter dicit̄. **N**ulli⁹ boni possessio plene iocūda est absq; cōsorcio qđ nō solū verificatur de hīs qđ cōpatio ip̄fecta est i se ipsis et que ad aliud ordināt̄. sed et potissime de hīs que in se ipsis bonitate caritate p̄fectiōe opulentia et felicitate habūdāt. t̄l̄ia enī vt dictū ē ex se ipsis h̄ō ex pp̄a bonitate caritate liberalitate p̄fectiōe et opulentia mouēt ad diffimidē; cōicātū; aliis diuitias bonitatis p̄fectionis ac glorie sue n̄ aliq̄ sibi ēsuāt iocōitātū nō plane ob suam indigētiam s; ex liberalissima amorosissima et optima exuberantia bonitatis glorie et opulentie sue. **P**aracōn?

Quam iurata protestatio; tua p̄tactā
rōnes istas n̄ tāq̄ demōstrat iās
s̄ vt pbabiles itro ducis n̄ eis ob
icio n̄ ē istō p̄mo fide ornaē et per
suadē vidēt **I**dēo ad p̄scrutādū
ā p̄ps sit v̄ de? h̄ plac; cōūtam?

Cristian? Hoc iam patet ex
dictis **Baracen?** Rōndū pa
tet q̄ in v̄itate p̄sone x̄ps sit de?
et hō **Xpian?** Quid de hoc

Quod p̄ps vna p̄sōā existēs sit de?
et v̄ hō **Articul' xvi? Cristia?**

A que fidei sūt rōnē trāf
cendūt nec naturali rōne
q̄unt demōstrat iē probati
sed per signaturaha argumēta p̄
serā per dīna et soli deo possibilīa
pbantur miracula et ex reuelatio
ne supna ino uerūt **E**t aut̄ x̄ps
sit de? et homo p̄dixerūt p̄phete
et p̄dīcauerūt ap̄ stoli et ip̄met
x̄ps p̄po ore testatus ē **Bara
cen?** Si x̄ps n̄ ē homo ergo ha
bet eē creatū p̄mo si est p̄ticularis
singularis q̄ homo seu indiuiduū
speciei humane ergo habz eē crea
tū suppositale seu p̄sonale tū eē sit
suppositoz **D**i q̄z ē de? habz eē p̄sōā
le icreatū ḡ i eo sūt duo yppositi
ta seu p̄sōālia eē ḡ n̄ ē q̄ vnū sim
pliciter nec vna p̄sōā s̄ due **Cristi
an?** In x̄pō natura humana as
sūpta est ad esse yppositiuū icreatū
v̄bi et̄m seu v̄m genitū filij dei **I**dē
eo n̄ ē i eo nisi vnū eē personale s̄
vna persona **Baracen?** Ex i

mediata cōiūctio ē aīe rōnal et cor
pis cōstituit̄ mox p̄sōna humana
si ergo in x̄pō cōiūcta sūt sibi iūctē
immediate atq; formalit̄ corp̄ et a
nima sequitur q̄ sit p̄sōna humana
icē suppositali humano et creato s̄
sistēs **Cristian?** V̄z ē q̄ ex cō
iūctio ē imediata it̄ ista aīe et corp̄
ris r̄sultat p̄sōna dū corp̄ et aīa
sibi iūctē seu sue nature et ordini r̄li
quūt atq; q̄d suū ē agē p̄mitūt̄
nec mox ad aliqd̄ aliquid assumūt̄
Porro i x̄pō eodē momēto q̄ aīa
ei fuit creata suoq; corp̄i cōpula
ta v̄trūq; simul assūptū fuit a v̄bo
et̄no et suppositatū icē v̄bi ypposita
tū icreatū n̄ v̄m q̄ habuit p̄pe spe
ciei p̄sōalitātē **Baracen?** Quid
ḡ dicitur̄ ē ex cōiūctio ē aīe et cor
pis x̄pi **Cristia?** V̄z a p̄fā hu
manā seu huānitātē q̄ hōi; qm̄
hō d̄ r̄s h̄ns huānitātē de? at̄ n̄ al
sup̄sit r̄ a p̄sōnā h̄ntē huānitātē
s̄ ip̄z huānitātē **Baracen?** V̄n
ḡ x̄ps vocat̄ hō apparz n̄z q̄ dic̄
de? et huānitās n̄ de? et hō **Xpian?**
Dicit̄ at̄ hō ab huānitātē assūpta
ad eē p̄sōāle v̄bi et̄m fuit et tu di
ces hō a tua huānitātē i x̄pō et cre
ato eē p̄sōāli suppositata **Bara
cen?** Agē p̄supposit eē si ḡ x̄ps habz acti
oēs nāt̄ales huānas nāt̄ e huāne
oportz q̄ habeat eē actual̄ existēno
huāne nāt̄e et̄ eē eē p̄sonale
huānū creatū ergo habz h̄ mox eē

[Marginal notes in a smaller hand, partially obscured and difficult to read.]

Xpian? Verū est qd agē pre
supponit eē actuale qāz agē z pa
ti pprie est suppositoꝝ naturalit q
q; ita in oibus est qd agē p̄suppoit
in agēte actuale esse p̄p̄e sp̄ci ac or
dinis sui nichilomin⁹ supnat alit
p̄ oipotētā dei fieri potest atq; in
p̄p̄o est factū qd op̄rati nō p̄requi
rit eē p̄sonale ordinis ac generis
sui s; sufficit eē altioris naēe et
subsistētia increata **Darrac**
n? **H**ira sūt ista et difficilia ad
credēdū p̄mo incōprehēnsibilia intel
lectu Et nōne p̄ps vere natus ē ex
femina matre? **Xpian?** p̄m
mo plane ex maria mundissima
ac sapientissima virgine sicut in al
chorano q; legisti **Darracn?**
Genitū a generāte suscipit eē
substantialē generatio enī est pro
ductio rei i esse substantiā et ep̄s
tēcia actuali quāadmodū alteratio
ē acquisitio alie⁹ esse accidētalis
p̄ps ergo ex matre habet eē p̄soā
le humanū **Xpian?** **R**ostit qd
patre seu mat̄ dicat̄ qui aut que
de sua substantiā p̄ducit simile sibi
in sp̄e ad tōnē ergo generatiōis
filiatiōisq; sufficit qd genitum a
generante naturam accipiat gene
rantis sicq; p̄p̄ri⁹ ē ex substantiā
a matris t̄p̄aliter natus et huma
nā carnē sortitus **Darracn?**
Si p̄p̄ri⁹ verus deus est et ex v̄
gine nat⁹ ergo de⁹ ex v̄gine eē
sup̄sit⁹ esse icēpit atq; mutatiōēz
invenit **Xpianus** **J**am dixi

qd ad tōnē generatiōis sufficit
naturā ex generāte accipē. **C**ū itaq;
verbū eternū ex virgine b̄ndicta
humanā carnē assūpserit vere ex e
a genitū p̄hibetur nec tamē muta
tū est qm̄ sicut ab et̄no decreuit i
tempōe naturā humanā assūpsit z
suo p̄sonali eē icreato v̄niuit nul
la mutatione facta in deitate s; in
assūpta humanitate. nō enī verbū
et̄nū v̄mū ē humanitate vt pars
aut qd cōmixtū iclusū aut cōcūsc̄p
tū in ea s; assūpsit illā ad se z suū
eē p̄postatiū icmutabile p̄manēs
cōicauit eidē suppositiōe ip̄az in il
lo **Darracn?** **E**x duob; enti
b; in actu nō fit simpliciter vnū
Xpian? **E**x duob; existētib; i
actu p̄sonalis actualisq; existētē
nō fit per generatiōēz vna p̄sona
humanitas aut p̄p̄i nūq; fuit exi
stēns in eē p̄p̄e personalitatis
Darracn? **A**ssertio aut̄ ista e
normit derogat excellētē v̄ri dei
videhēt qd ip̄e sit natus ex muliē
et ifans effect⁹ passus ac mortu⁹
Xpian? **A**ssertio fidei h⁹ maxi
me cōgruit inf̄nitate bonitatis. p̄le
tati. liberalitatisq; dei. p̄mo et ac
tētissimo eius amori ad gen⁹ hu
manū quia vt patuit bonū cōicatuū
ē sui **I**darco in hoc pot̄issime omē
datur z declaratur inf̄nita bonitas
verbi eterni qd suū eē p̄postatiū
ac diuinū tā plene et immediate
cōmūcavit natūē humanē **I**n h⁹ q;
p̄clarellie innotescit inf̄nita pietas

Sarracen? Unde et cur et
quò saluatum est gen⁹ humanū p
ppm **Cristian?** Doct nos
sacia scriptura qd̄ q̄ p̄m̄ in alchoā
no legisti quēadmodū p̄m̄ nostri
patētes in paradiso t̄āsgres̄ si sūt de
i p̄ceptū atq; ob hoc idē eieci et
nam omni sua posteritate p̄uati
grā felicitate et gloria ad quas cō
diti erāt **Sarracen?** Quib⁹?
Cristian? Conditi erant in o
rigināli iusticia ad optinēdū felici
tatem eternam cū angelis s̄ctis i
celis id ē clāra et imēdiatā ac fru
itua v̄siōe; dīne essētie i seipā p
spēs **Sarracen?** Dato q̄ sic
esset quomodo per t̄āsgressiōnē
p̄m̄orū parentū tota eorū posteri
tas p̄uata est tāto bono **Rūp̄ t̄āsgres̄**
gressio illozū iuste imputatur h̄is
qui tūc nō erant nec eam poterant
deuitāe **Aut** qua de i equitate p̄ā
infligitur eis qui illi t̄āsgressiōi
nūq̄ cōsensērūt occasione v̄ pre
buerūt **Rōne** peccatū intantū est
volūtariū q̄ peccatū nō est nisi vo
lūtariū est **Cristian?** Si rex
aut p̄iceps t̄ren⁹ cōferret militi
suo bonū feudale aut cast̄rū . hoc
pacto q̄ si miles ille dño suo per
manēt fidelis grat⁹ atq; obediēs
bonū illud mauēt tā ei q̄ posteris
eius . si vero iobediēs fieret et hol
tibo dominū sui cōsētens p̄uaref
hoc dono sibi gratis collato tam ip
se q̄ eius posteritas . si itaq; mi
les ille fieret domino suo i fidel⁹ re

bellis ingratus . nōne tā ipē q̄ sua
posteritas iuste p̄uaref h̄9 comodi
bono **Sarracen?** Vtiq; p̄f
tā quia hoc bonū fuit ei gratis ex
hibitū nec aliūde ex debito iustici
e debebat posteris eius **Cristia
n?** Dic dico et ego q̄ originalis
iusticia grā gratificās et b̄tudo
eterna erant et sunt sup̄naturalia
dona p̄mis parētib⁹ gratis data ā
p̄missa nec aliūde debebātur ex de
bito iusticie ipis aut posteritati ip
soz **Idcirco** p̄pter p̄m̄oz t̄āsgres̄
fionē parētū iusto dei iudicio p̄u
ti erāt cū sobole sua donis p̄ctis
atq; dāpnatiōi id est carētie b̄tū
ce v̄siōis additi aut iuste adici
endi nisi pietas subueniſſet dīna .
Sed quero an ne putes filios iul
te posse p̄uati etiam hereditarijs
bonis que ipis iure debentur pio
suoꝝ excessu parētū **Sarracē?**
Apd̄ diuersos diuersa sūt iura
positiua et pro crimine lese maiest
tatis tale q̄ agitur iusto apud q̄
plures **Interea** dato q̄ t̄āsgres̄ho
illa originalis sic imputetur et pu
niatur i posteris cur ob hoc oport
uit deum incarnari vt t̄agere ince
pisti **Cristian?** Quēadmodū
propter primi parentis t̄āsgres̄
fionē dampnatus fuit ille cum po
steris suis modo iam tacto sic to
tum gen⁹ humanū indiguit salua
tore cui⁹ virtute ac meritis ad pri
smā sui creatoris gratiā reducere
ē et ad origīal iusticie p̄fornitātē

Cristian? Verissime conclusit
ti profecti pro tempore euangelij
diuulgati ymo ab exordio mundi
nemo potuit obtinere salutē nisi
per fidem xpi explicitam aut salte
implicitam **Sarracen?** Ni
mis ardua via salutis nimis qz
legem tuā extollis **Xpistian?**
Non pl⁹ q̄ vtriusqz testamē
ti docent scripture **Sarracen?**
Quo merito xpi et quali me
rito illo redemptū est gen⁹ huma
nū **Xpistian?** Tota cōuer
satio xpi in seculo isto fuit meri
to nobis • potissime tamē meri
to sue passionis et mortis quam
pro nobis sustinuit nos redemit
Sarracen? Occisio xpi fuit et
potius offensiuā omnipotētis q̄
placatiua ipsius vltut si quis iter
ficiat filiū regis rex graui⁹ q̄ ante
eum indignās **Cristian?** Oc
cisio xpi ex parte occidentiū cristī
fuit grauissimū scelus • pro quo in
felices iudei vsqz in presens pro
maxima parte sunt derelicti Verū
ex parte pacientis inq̄tum videli
cet p̄p̄rius dei v̄nigenitus ex ar
dentissima caritate summa obediētia
incomparabili patientia et perfectis
simo zelo iusticie amarissimā et
ignominiosissimā crucis mortē p̄
nostra salute sustinuit et eam ad
nostrā rēuocatiōnē satisfactiōnē
et b̄n̄itudinem ordinauit sic passio
mors et occisio xpi passiuā fuit et
est humani generis redēptio sal⁹

et vita **Sarracen?** Unde seu
a qua te redemit cristus gen⁹ hu
manū **Xpianus** A iugo et
p̄tate dyaboli a t̄atu originis pec
cati a dāpnatiōe inferni a seruitu
te iniquitatis et corruptionis
Sarracen? Non mirū si fatige
ris in espōdēdo tū et ego iā fatiga
tus sim i querendo **Iudeo** si placz
paululū respicem⁹ quatin⁹ in t̄u
cōsōrtatus cōferam t̄u de sacrifici
o euāgelicē legis hoc est de sacram
to altaris qd̄ adoratis in qua re
totus pene mūdus xpianos deri
det et maxime deluare existimat
vtpote vniuersi sarraceni • iudei •
tartari • et aliatū sectarū cultores
qui ritū norūt sacramēti et sacri
ficii hui⁹ **Xpianus** Fiat vt
concepisti

**Inquisitio et responsio de sacri
ficio atqz p̄cipuo sacramento e
uangelicē legis** **Articulus xvij.**
Sarracen?

Donne asseris in sacramē
to illo qd̄ assidue in calē
sijis a xpianis celebratur
offerretur et si dicere audio mandu
catur corpus xpi domini v̄stei rea
liter contineri **Xpian?** Nō
solū corpus eius sed et sanguis ac
anima totusqz xpius v̄tus d̄
q̄ homo contineatur in sacramento
Etenī ex vi cōuersionis substanti
e panis in v̄ram xpi carnē contē
tur ibi caro xpi atqz ex naturali
cōitācia sunt ibidē sanguis anima

Itaq; dico q; omnis natura et cre-
ata essetia supergloriosissimo cre-
atori obedit ad nutū et ipse solo
impio imutat naturas atq; q; q;
sua virtute celi materiam nō solū
vt q̄tam aut qualem sed itē quo
ad eius essetiam ideo sicut per om-
nipotentiam et infinitam suā pote-
statē producat res ipsas et earū na-
turas ex nichilo et vnā trāsmutat
in aliam per generationē et corrup-
tionē sic per trāsubstantiatioē po-
test comūtere et conuertit vnū in a-
liud preexistens sine intermedio
motu mutatiōe et alteratiōe vtpo-
te instātū. Demq; sicut naturali-
ter corpora cōstituitur in loco p-
ppiam q̄titate ppter qd loco cō-
mūstiat sic supnaturaliter substantia
corporalis est alibi vōe cōuerfio-
nis alius in ipām et sic incipit
esse in loco certo et habituē ad
certū locū sortitur vōe dimēfionū
vt cōuerfio in ipsam que remanēt
facta cōuerfioe. Itaq; dico q; cor-
pus xpi vōe pprie quantitatis de-
minatur et est in loco vno et com-
mēsuratiōe habet ad ppriū locū
Porro vōe et vi cōuerfiois aliaz
certū videlicet panū in ipm est in
pluribus locis et ppria quātitas
corporis est cōicāt in illis vt dixi
quia substantiā corporis sui cōica-
tur. Hinc corp⁹ xpi in sacramento
consistit in modico loco quia per
ppiam dimēfioē nō cōpatur ad
locū illū sed ex cōuerfioe substan-

cie panis in ipm et quia substantiā
a panis in qualibet parte sue erat
dimēfiois fatemur corpus xpi to-
tūq; xpm in qualib; parte hostie
consecrate velle contineri. Ex hīs
colligere potes quia a se ipō dista-
re et simul quiescere ac moueri nō
competūt xpo aut corpori eius in
sacramēto nisi per accidēs sicut ex-
istens in nauī agitata simul ascen-
dit et descendit mouetur atq; qui
escit. At vero penetratio dimēfio-
nū frequēter habuit locū in xpo
vt quādo exiuit de clauso interet-
ime ac mūdissime virginis vtero et
clauso q; sepulcro surrexit clausis
q; ianuis ad discipulos introiuit.
Postremo quēadmodū corp⁹ xpi
ē i sacramento nō per ppam q̄titate
sic nec ordinē ptiū certū sitū ha-
bet per opaationē ad illū locū s; p
respectū ptiū ad semuicē et ad cor-
pus. **Baracē?** Ex istis eli-
co q; etiā accidētia dicās esse in sa-
cramēto absq; subiecto qd impos-
sibile reorum accidētū esse sit in
esse siue si xpiatus ē i qualib;
hostie parte cum cōtinuū sit in in-
finita diuisibile erit in infinitis par-
tib; hostie. **Dicitur** sicut aurois
arguit si penetratio dimēfionū ex-
tat possibil nō solū duo aut plura
sed etiā innumerabilia corpora esse
valebūt in vno loco. **Apianus**
¶ Esse accidentis dicitur inesse ra-
tione naturalis tendētiē ac intē-
tione ad inherēdū subiecto. **Verūptū**

Si vidēs vnū hominē mortuū suscitari pluriū mirarēris sed multos quotidie nasci non admiraris cū tamen in suscitatione defuncti ea que ab inuicem fuerant separabulū et realiter existentia reuiantur in generatione vtro fiat aliuū de nouo productio et anime rationalis creatio q̄ mirabilior est q̄ separatoꝝ reuio **Daraen?** Quantū fieri potest fide in sacramēti huius de fendis persuadēs declaras h̄ breuic die aut xps tā mirabile sacramētū sacrificiūq; instituit **Xpian?** **Q**uod sue salutifere passiois meō rā iugit frequentādā ad sui eximij amoris ad nos declaratiōez ad nostrōꝝ cordiū i dīno amore accēsiō nō ad impetrādū nobis a deo patre vicioꝝ nēoz emissioēz ad obtinē dū casmata gūz i p̄nti et b̄tu dīnē in futuro ad placandū et honorādy dū patre celestē p̄ vniūgti sui cotidiana oblationem atq; p̄ cōmemorationē b̄nficioꝝ ipiū Et p̄ laudationē adoratiōē gloriū cationē et cultū iūm̄te excellentie bonitatis misericordie et munificē tie eiūm̄i. **Daraen?** Quāuis ineffabilia et i cōprehensibilia sūt que docēs eē cre dēda tamē ob p̄ducta motiā et argumēta quib; iā sup̄ mōstrasti scripturas nouū ac veteris testamē ti nō esse corruptas neq; iūciatas vt diam? Et q̄ scriptura alehorai apertissime scripsit et copiosissime a

prefatis sacris scripturis discordet q̄ etiā de altissim; vsq; in p̄s testimoniū phibeat fidē xpiane p̄ diūsa et magna miracula **Hinc** fa toꝝ me n̄ mīme inclinari ad susci piēdy euāgelii xpi p̄mo vtriusq; testamēti scripturas et fidē quā ap pellas catholici **De** vt i fide cōfite mer et pleni; instruat p̄co: vt dif fusi; in edisseras et exponas sūda mēta ac argumēta ac stabilitiōes fidei xpianē **Xpian?** **G**rates deo q̄ ad istud deuenim; et t̄m̄ p̄fe am; et nūc q̄ tuā cōsūsiōnē atq; cō inā salutē cordia; opto eo qd̄ p̄ stulas libēt; iocūdi; q; deo auxili ante implebo

De argumētis fūdamētis vōib; et stabilitiōib; fidei xpiane Articuli; xviij. Xpian?

Docet nos diuina scriptura et cōsonat naturalis vō ac moralis doctrina q̄ non sit credēdy oī spūi et itē q̄ qui cito cre dit leuis sit corde. facilitas namq; credēdy parit multa mag; mala ideo docet scriptura vt p̄bem; spūs an ex deo sint et plane quo i cōp̄ hēnsibilia sup̄naturaliora et se cretiora sūt q̄ p̄ponūt credēda eo efficaciora debēt esse argumēta p̄ q̄ et p̄t que illis adhibenda ē fides **Hinc** xps docēs et asserens se eē filiū dei et xpm̄ in lege moysi ac p̄phetis p̄missū nō exegit a nob; vt solis ac nudis verbis ipi; cre dam; h̄ varijs modis p̄bauit se

que sūt tāq̄ sigilla dei scripturis &
verbis scriptoꝝ appensa p̄ que deꝝ
approbavit & confirmavit scripta
& verba sanctorū suoz qui a seculo
fuerūt p̄ iarcharū ac p̄phetarū
Itaq; fides i. ta vocatur catholica
et cois quia generalit̄ cōuenit et i
hoic auctis electis a p̄ncipio orb̄
et tpe euāgelice legis fuit p̄ totū
mūdu vniūsu predicata diffusa re
cepta **H**abuit q̄z a p̄ncipio mūdi
p̄ sua schematiōe miracula **N**epe
i abel iusto sacrificāte deo appatu
it signū qm̄ vmit ignis de sursum
sacrificaa eiꝝ c̄ sumēs **R**ā vbi t̄s
latio nostra hab; respexit dominꝝ
ad abel et admūera eius **A**lia ha
b; t̄s latio **I**nflāmauit dñs sup
axl & mūera eius **D**einde tū im
pius caym occidit̄ innoētē abel ap
paruit deꝝ caym i t̄pauitq; eū &
posuit signū in eo **P**ostea t̄s t̄s
h̄t sanctū enoch in paradisu t̄estē
q̄m̄ circa finē mūdi inde egredi
ens antip̄pō resistit **T**ūq; tybo
noe reuelasset̄ cōit̄ hoies ab hac fi
de vt formata et a cōsatiōe fidei
cōt̄ r̄ct̄s vsq; turpissia atq; gra
uissia scelem induxit iustus metu
endꝝq; deꝝ mūdo generale diluuiū
ppauit in archa seruatis **P**orro
post diluuiū sc̄s p̄ibus noe sem
abrahā. ysaac. iacob. et alijs ml̄
tis frequēte et gratoſe apparuit
ac mirabilia fecit **T**āc̄ p̄ moysē
i egipto multa et magna fecit p̄di
gia p̄ que plebē suā yfraehiticā de

egiptozū fuit̄te durissia ac t̄rri
torio liberauit egiptios deuastauit
et deos eozū ip̄t̄tes ac vanos of
fēdit **C**ōsequēt̄ p̄ moysē legē otu
lit filijs īrl̄ i mōte synay nō sine
multis et magnis signis p̄dignis
atq; miracul̄ **E**t quīs miracula fac
ta p̄ moysē satis ostenderūt legē
moysaycā esse dimitꝝ datā nichilo
minꝝ postea per iosue aliosq; iudi
ces p̄phetas et p̄iarchas duāte le
ge moysi q̄ plurima fecit gloriōsa
miracula etiā maiora q̄ p̄ moysē
ciāt facta **D**ixit̄ enī et q̄i iubente
iosue sc̄o sol et luna steterūt i me
dio celi imobiles spacio diei vniꝝ.
similit̄ ysaia dñm̄ inuocāte sol re
trocessit spacio decē horaz et plō
gata fuit dies illa p̄ horas viginti
vt cōior expō tenet **D**eniq; q̄ po
t̄tes et gloriōsi fuerūt in miracul̄
helyas & heliseus liber regū descri
bit et breuē vsq; ad xpi aduentū
habuit populū iudozū sub lege
moysayca tūc̄ n̄ct̄e certis t̄pori
b; sanctos p̄phetas aut dei amicos
et signa atq; miracula. **V**nde glo
riātes catabāt q̄ta audiuimꝝ & cog
nouimꝝ ea et p̄s n̄i annūtiāue
rūt nobis **E**t fuit populꝝ ille ml̄
tis domis ac p̄uilegijs dimitus ad
cenatus et p̄t̄e auct̄ s hoib; multi
plidit̄ sublimatꝝ **P**orro a t̄pore
illo quo xp̄istꝝ vmit et illi popu
lo p̄dicauit nullū habuerūt de ple
be suā faciētē miācula nisi ip̄mꝝ;
dñm̄ ih̄m̄ xpm̄ et eius discipulos

Itud possit dici s^m xpiane fidei ar
gumētū qđ tamē sub predicto p^o
corinet Et quis in vetri lege ml
ti sancti egerūt miracula tñ i euā
gelica lege innumerabili plures ml
to pluā & maiora miracula signa
pbigia pperatūt put sacre atq;
autentice testātur hystorie > De
cūdy xpiane fidei argumentū mag
nū et euidēs est qđ ea q̄ in euāge
lica credimus lege scim⁹ a sanctis
pphetis ac p̄iarchis i lege nature
et maxime in lege moysayca an
te tot tēpora eē p̄nūcia ta descripta
et p̄signata **T**emp⁹ de xpi adue
tu incarnatiōe et natiuitate ex v
gine glorioza moyses dauid i ps
salāmō in cāntas. ysayas i multis
capitul. iēmias. zacharias. agge
copiose et clare pphetauerūt De
loco q̄ natiuitatis xpi p̄nūciauit
micheas De certō aut tēpore sui
aduentus vaticiat⁹ efdaniel de ei⁹
passione. ysayas. dauid. ihēmi
as. osee et alij sūt locuti **S**z & de
vra deitate xpi p̄fati pphete cla
rissime asēpserūt q̄ oīa eruditio i le
ge et pphetis certissime ostāt atq; i
alijs tractatib⁹ sūt pbata > **T**er
ciū fidei argumētū ē ista tā diutur
na ac final⁹ delictio iudeoz qui oli
erāt p̄uiliaris & caissim⁹ popul⁹ de
i & qñ p ydolatriā ac alijs modis
tpe vtris testām̄ti gūit p̄rauerūt
asucuerūt castigati a deo p gētes
ydolatrias q̄ p̄tati tradebā⁹ m̄tōy
p oct⁹ ānis i dōy sex ānis qñz p an

nos p. & octo ā viginti tādē p ānos
q̄diagita Cū; p̄raisset gūillie tpe
ihēme pphete et añ p ydoloꝝ cultu
tā & pphaz & iustoꝝ p̄sentioēz at
q; occisioēz p adultia tñsgressioēz
q; legis i multis. i augurijs. for tū
legijs. d̄natioib⁹. & magis artū
b⁹ traditū sūt hostib⁹ suis. tñslati &
capti p ānos septuagita it q̄s tñ
missi sūt eis multi scē pphete ad cōso
lādy istūēdy eos q̄ & lib̄tatiōēz eo
z futūā detmiāte p̄nūciauerūt s
p⁹ q̄ xps ab eis occis⁹ et ei⁹ **discipli**
capit ab ipis opp̄si & pulsi sūt n^o pe
nitē ā credē viuerūt traditi sūt ma
nib⁹ romaōꝝ & crudelissime deuasta
ti. occisi. vnūdati. capti. & p mūdy
dispsi vsq; i p̄ns pl⁹ q̄ p ānos mil
le trictos nec iterū habuerūt pro
phetas nez miracula nec tēplū n^o
regē nec sacerdotiū nec p̄pā tñ & oīa
hec de eoz infidelitate. delictioē. deso
latiōē. captiuitate. obstiātiōē. mise
rijs a pphetis scim⁹ eē p̄dicta oīa
q̄z dilectiois & acceptatiois dei cit
ta hoīes signa cūcta dona. p̄uilegia
caissimata miācl a eis oli cessā ad
p̄lm xpianū copiosissime sūt tñslata
Darā. **G**rade & euidēs ē istd ar
gumētū & cōsonū alchoāno i q^o i duo
b⁹ caplis ferē iudeos a deo elictos
qm̄ ih̄m maie filiū p x^o tēpē rēnu
erūt **Xpian⁹** **E**x h⁹ q^oz ituitu
argumētū cūh sūt sepe plurimi iude
oz & q̄dā eoz quotidie cūtūc n̄ eni
iā multo enormiorib⁹ essēt iuoluti
sceleib⁹ q̄ antea v̄m̄q̄ n̄ tā diu ac

Et ecce qui ista perfecte egerunt ful-
 get miracul et exaudiunt copiose
 a deo atq; a carismatib; spūs scī
 replentur et quāto pretacta excel-
 lenti? impleuerūt tanto preclari-
 ora fecerūt prodigia nō solū in vi-
 ta sua et morte sed itē post mortem
 et qui eorū implozauerūt suffragi-
 a celitus exaudiēbātur Tales of-
 tendit de? esse suos amicos carissi-
 mos ad ipōrū postulatiōes faciēs
 prodigia signa et magna nimis
 innumerabilia miracula **I**ps ro gā
 tibus mutauit motū celestiu corpū
 mortuos suscitauit q̄ plurimos ⁊
 a natiuitate cecos claudos ⁊ surdos ⁊
 mutos fecit vidētes ⁊ ambulātes ⁊
 audietes ⁊ loquētēs ⁊ leprosos quo-
 q; ⁊ alijs inuicibilib; egritudinib;
 laborātes curauit ⁊ nō dicit xps
 vt mahō in alchorano vt fideles
 reddāt malū pro malo et eisdē i-
 iurias molestias lesiōes inferant a-
 lijs q̄s patiūtur ab illis nec eos
 qui se ita vlciscūtur mirificat de? p
 dina miracula sicut nec i lege ma-
 hon tales vmq; miracula patraue-
 rūt. **P**ostremo et si ea q̄ credim?
 seorsū accepta valde sint inaprehē-
 sibilia et mirāda hmo i cōrdū irrō-
 nabilia videāt tñ dū omnia cōpō-
 tāt ac iuicē cōparāt at; cū suis ar-
 gumētis et rōnibus assumūt tūc
 plane inueniūtur pulcherrimā habere
 cōnexionē et rōnabilissia esse ac
 muruo sapientissime cōsonāe
Saracen? Laboriose tue dispu-

tationi amrose informationi ac
 seriosissime diligēte p̄cordiales grā-
 cias ago o xpiane qm̄ ad amplex-
 tēdy euāgelicā legē xpianā xpianā
 q; fidem p omnia p̄inducta me
 p̄rōpū fecisti **V**ideo equidē alcho-
 ranū a scripturis euāgelice ac moy-
 sa p̄re legis penit? discordāe
Xpian? **N**unc ergo o saracene
 ne pot? xpiane nūc parit grās re-
 fera m? oipotēti qui de tenebris te
 vocauit i admirabile lumē suū q̄ de
 lumine fidei ad lucē b̄tifice visio-
 nis nos simpl dignet pducere ad
 laudē et gloriā nois sui qui est su-
 p oīa de? sublimis et b̄ndict? **A**mē

Explicit dialogus fidei xpiane

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

1881

1881

Genesio de serm
propem mensale
Capitulum

D non
fote
yt e
alp
du

cedyt ab eo
posteriorum p
nulle aq; m
alter q; apud nos
us e nullus m
localle Argumen
no et ab h
dico m alter q;
mensalem et
us xxiij melle
opinionibus
qua conuenit
de som
et non n
sic et p
mille non est
sic i
op h
m q

De de
sua aut opinio
archidū
sua e
omne am
m
sua e

LA
LIBR
BIBLI
DUSSE

